

Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (IAB)

Opgericht bij Wetten van 21 februari 1985 en 22 april 1999

Uitvoerend Comité

- Voorzitter : Gérard Delvaux
- Ondervoorzitter : Erwin Vercammen
- Secretaris-penningmeester : Benoît Vanderstichelen
- Secretaris : Christiana Baert – Vreven

Raad

- Voorzitter : Gérard Delvaux
- Ondervoorzitter : Erwin Vercammen
- Leden :

Christiana Baert - Vreven — André Bert —
Micheline Claes — Christine Cloquet —
Jos De Blay — Ivo Dierickx — Michel Dumont —
Patrick Jaillot — Benoît Vanderstichelen —
Paul Van Dievoet — Jos Van Wemmel —
Daniëlle Van Zegbroeck

Algemeen Directeur

Eric Steghers

Accountancy & Tax

Driemaandelijks tijdschrift van het IAB
n° 3/2005

Administratie en redactie

IAB, Livornostraat 41 • 1050 Brussel
Tel : 02/543.74.90 — Fax : 02/543.74.91
E-mail : info@iec-iab.be

Redactiecoördinator

Leslie Van Hout
l.van_hout@iec-iab.be

Redactiecomité

Gérard Delvaux — Erwin Vercammen —
Eric Steghers — Roger Lassaux — Amid Faljaoui —
Rutger Van Boven — Liesbet Dhaene —
Eric Basso — Jan Van Droogbroeck —
Leslie Van Hout

Grafische vormgeving

perplex | Aalst
Prepress/Press

Corporate © Copyright s.a.

V.U. :

G. Delvaux, Livornostraat, 41, 1050 Brussel

ISSN 1375-9876

De auteurs, het redactiecomité en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Editoriaal

EEN CODE "DEUGDELIJK BESTUUR" VOOR KMO'S ¶ p. 3

Interview

ALS IEDEREEN ZIJN INKOMSTEN BEHOORLIJK ZOU AANGEVEN,
KON DE BELASTINGDRUK NOG WORDEN VERLAAGD ¶ p. 5

De modernisering van de Financiën is een werkelijkheid die elke dag een beetje tastbaarder wordt. Hetzelfde geldt voor de strijd tegen de fiscale fraude. Mogen we daaruit besluiten dat de tijd rijp is voor een eervolle vrede tussen de fiscus en de "cijferberoepen"? Zo simpel ligt het niet...

Ondernemingsrecht

HET FINANCIËEL PLAN: DE JURIDISCHE ASPECTEN ¶ p. 14

Ook al lijkt dit op het eerste gezicht eenvoudig, toch is het opmaken van een financieel plan geen sinecure. Vanuit deze vaststelling heeft de gemengde commissie IAB-BIBF een technische nota uitgewerkt die als leidraad kan fungeren voor de economische beroepsbeoefenaar die bijstand verleent met het oog op het opmaken van een financieel plan. Deze technische nota zal worden gepubliceerd in één van de volgende publicaties van het Instituut. Naast de economische aspecten, mogen de juridische aspecten hierbij uiteraard niet over het hoofd worden gezien. Onderhavig artikel poogt dan ook een overzicht te bieden van de voornaamste juridische aandachtspunten die het opstellen van een financieel plan met zich meebrengt

Fiscaliteit

NOTIONELE INTEREST: EEN FRISSE WIND DOOR DE ONDERNEMINGEN... ¶ p. 24

Aan deze maatregel die van gezond verstand getuigt, zijn voor de kmo's redelijke, maar reële compensaties verbonden. En de berekening is echt geen sinecure. Een grondige bespreking van deze nieuwe stimulans in de zin van het K.B. 15, die werd ingevoerd bij de Wet van 22 juni 2005. De maatregel voorziet ook in de welkome schrapping van het registratierecht op inbrengen in vennootschap...

Beroep

VERSLAG VAN DE GEZAMENLIJKE RAADSVERGADERING IAB-IBR VAN 13 JUNI 2005 ¶ p. 33

Sinds enkele jaren komen de raden van de twee Instituten een keer per jaar samen om de onderwerpen die onze beide beroepen aanbelangen, te bespreken. Dit jaar vond de ontmoeting plaats op 13 juni in het Château de la Rocq. De goedgevulde agenda leidde tot een constructieve uitwisseling van ideeën waarbij rekening gehouden werd met de bijzondere eigenheid van de twee Instituten

DE CODE BUYSSE: HOE KUNNEN EXTERNE ACCOUNTANTS EN ADVISEURS EEN ROL SPELEN? ¶ p. 37

Onze voorzitter en ondervoorzitter waren op 13 september 2005 te gast op de plechtige openingszitting van het Hoger Instituut voor Accountancy & Fiscaliteit, ditmaal volledig gewijd aan de Code Buyse. Dit was dan ook het uitgelezen moment om dieper in te gaan op de rol van de externe accountants in het corporate governance gebeuren.

Trends

TERUGKEER VAN HET ECONOMISCH PATRIOTTISME ¶ p. 42

Terwijl iedereen de mond vol heeft over het 'liberalisme', moeten we vaststellen dat het veeleer slecht gesteld is met dat liberalisme. In nog geen twee weken tijd is het duidelijk dat niet het liberalisme, maar een terugkeer naar het protectionisme de trend is. Behalve in België ...

VAKLITERATUUR ¶ p. 45

Een code “deugdelijk bestuur” voor KMO’s

Op 21 september heeft de Commissie “Corporate Governance voor niet-beursgenoteerde ondernemingen” haar definitieve aanbevelingen inzake deugdelijk bestuur bekendgemaakt aan het grote publiek.

De ondernemerswereld is nu een instrument rijker in haar zoektocht naar professionalisering en verdere ontwikkeling. De in de zogeheten “Code Buysse” geformuleerde aanbevelingen strekken er immers toe niet-beursgenoteerde ondernemingen een professioneel imago te verschaffen naar alle bij de onderneming betrokken partijen, in het bijzonder naar de banken en andere financiers toe. Bovendien kan de naleving van de aanbevelingen bijdragen tot een verhoogde rentabiliteit van de onderneming, en kan zij een belangrijke rol spelen met het oog op het verzekeren van haar continuïteit. Eveneens kan een efficiënte bestuursstructuur een troef betekenen naar de recruteringsmarkt toe.

De Code Buysse richt zich vooral tot de kmo’s, hoewel de aanbevelingen ook gelden voor de grote niet-beursgenoteerde vennootschappen. Deze laatsten zullen er evenwel vaak toe geneigd zijn zich te gedragen naar alle of een deel van de aanbevelingen uit de Code Lippens, de Code die de beursgenoteerde vennootschappen adresseert.

Dat ons Instituut eveneens actief heeft deelgenomen aan de werkzaamheden van deze Commissie, zal u wellicht niet verbazen. Zoals in het verleden reeds het geval was, wordt aan onze leden immers een dominante rol toebedeeld in het kader van het behoorlijk bestuur van ondernemingen.

Zo zal de accountant, als bevoorrechte adviseur van ondernemingen, in eerste instantie garant staan voor de vertaling van de Code Buysse naar de betrokken ondernemingen toe, en zal hij de ondernemer sensibiliseren voor de Corporate Governance problematiek. Eveneens zal hij zich, vanuit zijn opleiding en beroepsbekwaamheid, kwalificeren als de onmiskenbare

Gérard Delvaux
Voorzitter

partner met het oog op de optimale werking van het auditcomité dat wordt opgericht op voorstel van het bestuursorgaan.

Niet in het minst zullen de accountant en de belastingconsulent zich bijzonder verdienstelijk kunnen maken als “externe” bestuurder binnen het bestuursorgaan van een kmo. De externe bestuurder kenmerkt zich door zijn onafhankelijkheid, en derhalve door zijn objectieve benadering bij het nemen van (beleids)beslissingen. De externe accountant en belastingconsulent zijn juist omgeven door strenge onafhankelijkheidsvereisten, zodat zij ertoe gehouden zijn steeds een objectieve houding aan de dag te leggen. Bovendien is de accountant bedreven in het nazien en het corrigeren van boekhoudstukken, zodat hij op een gepaste wijze invulling kan geven aan de noodzaak die er in vele raden van bestuur bestaat tot grondige analyse van de jaarrekening.

Kortom, de accountant en de belastingconsulent vallen niet weg te cijferen uit het corporate governance debat. Werk aan de winkel dus !

Interview

HERVÉ JAMAR

**Staatssecretaris voor de
Modernisering van de
Financiën en de Strijd
tegen de fiscale fraude**

Als iedereen zijn inkomsten behoorlijk zou aangeven, kon de belastingdruk nog worden verlaagd...

Het is op neutrale grond, in het Media Centre van de Roularta Media Group, gelegen tegenover de zetel van de Navo in Evere, dat we de heren Hervé Jamar (Staatssecretaris voor de Modernisering van de Financiën en de Strijd tegen de fiscale fraude) en Gérard Delvaux (Voorzitter van het Instituut van de

Accountants en de Belastingconsulenten) hebben uitgenodigd. De bedoeling was hun commentaar te horen bij de plechtige ondertekening van de intentieverklaring op 17 mei laatstleden op de Heizel. De plechtigheid werd bijgewoond door zowat 1 500 aanwezigen, opgekomen uit de top van de Belastingadministratie alsook talrijke leden van het IAB en het Beroepsinstituut van de Erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF). Zowel voor de fiscus als voor de economische beroepen is de geestesgesteldheid, de manier van met elkaar omgaan, in beweging. Een korte analyse van de toestand...

Noot der redactie: Omdat het tegelijkertijd de aard, de context en de respectievelijke verwachtingen ervan weergeeft, hebben wij besloten het debat-interview tussen onze Voorzitter en de heer Hervé Jamar (Staatssecretaris voor de Modernisering van de Financiën en de Strijd tegen de fiscale fraude) te publiceren. Dit interview werd afgenomen na de ondertekening, op 17 mei 2005, van de intentieverklaring in de Heizel en gepubliceerd in een recente uitgave van

De modernisering van de Financiën is een werkelijkheid die elke dag een beetje tastbaarder wordt. Hetzelfde geldt voor de strijd tegen de fiscale fraude. Mogen we daaruit besluiten dat de tijd rijp is voor een eervolle vrede tussen de fiscus en de "cijferberoepen"? Zo simpel ligt het niet...

"Trends-Tendances". Amper twee maanden later, op 15 juli 2005, nam deze intentieverklaring een concrete vorm aan door de ondertekening van het kaderakkoord "overlegprotocol tot samenwerking met de FOD Financiën inzake de strijd tegen de fiscale fraude en inzake de modernise-

ring van de Financiën tussen de FOD Financiën en de Instituten voor de Economische Beroepen" (zie <http://www.iec-iab.be/ned/download.aspx?type=1&id=1923&file=1724>).

Zo kwam een gestructureerde ruimte tot stand, met mogelijkheid tot uitwisseling, discussie en gezamenlijke overweging inzake twee thema's: de strijd tegen de fiscale fraude en de modernisering van de Financiën. Tijdens een eerste vergadering, eind juli, werd de praktische organisatie besproken en daarbij kregen wij de gelegenheid om onze prioriteiten duidelijk te stellen. In dit geval gaat het daarbij om vijf prioriteiten, vastgelegd in samenwerking met het BIBF. Deze prioriteiten zijn erg praktijkgericht en passen in het kader van de administratieve vereenvoudiging, zoals u kunt lezen in het kaderartikel "De eerste afspraak". Dit verslag is het eerste deel van een reeks nieuwsberichten die wij regelmatig zullen opstellen in de loop van de drie volgende jaren, naarmate de ontwikkelingen in dit dossier, dat belangrijk is voor ons beroep.

IAB : Wat is de reden van de noodzaak om dergelijk akkoord af te sluiten?

Hervé Jamar : In het regeerakkoord van 2003 staat de strijd tegen de fiscale fraude hoog ingeschreven. Eén van de middelen om dat doel te bereiken is het sluiten van akkoorden met de beroepsfederaties, zoals dat al gebeurde met de beroepsfederaties van de petroleum en de tabak. Maar met de cijferberoepen zijn we een beetje anders tewerk gegaan. Door de ondertekening van de intentieverklaring op de Heizel, in aanwezigheid van zowat 600 hoge ambtenaren van de Belastingadministratie en zowat 900 leden van het IAB en het BIBF, hebben we een gebaar willen stellen en aantonen dat de fiscus en deze Instituten voortaan in een klimaat van wederzijds vertrouwen gaan werken, dat zeer snel tot merkbare veranderingen zal leiden.

IAB : Welke, bijvoorbeeld?

Hervé Jamar : Ten eerste zal er voortaan met de Instituten echt worden overlegd. Als het om kwesties zoals de rechtszekerheid, nieuwe wetten, het verlenen van uitstel of de verbetering van de procedures gaat, denk ik dat de vertegenwoordigers van de economische beroepen het best geplaatst zijn om ons praktisch te adviseren. Anderzijds wensen we op het vlak van de strijd tegen de fiscale fraude met hen samen te werken, uiteraard onder strikte naleving van hun beroepsgeheim. In de wetenschap dat de 16 000 leden van de economische beroepen in contact staan met 95 % van de economie en dat de 29 000 personeelsleden van Financiën in contact staan met 100 % van de belastingplichtigen, zult u wel begrijpen dat dergelijke samenwerking van het hoogste belang is. Aan beide kanten van de tafel menen wij dat preventieve samenwerking veel positiever is dan met elkaar in de clinch te gaan, zelfs via de pers...

IAB : Nochtans heeft deze “hoogmis” op de Heizel slechts tot een simpele intentieverklaring geleid. We staan dus nog ver af van een akkoord op gezegd papier...

Gérard Delvaux : Niets is minder waar, sinds 17 mei werd heel wat werk verricht! De werkvergaderingen schieten trouwens goed op (nдр: het protocolakkoord werd 15 juli ondertekend).

IAB : Het IAB was op het eerste gezicht vragende partij voor dergelijk akkoord?

Gérard Delvaux : Toen ik het voorzitterschap aanvaardde, heb ik duidelijk gezegd dat het IAB de kaart van de toenadering moest trekken. Eerst tegenover de andere instituten (IBR en BIBF). Maar evenzeer, zo niet nog meer, tot de economische politieke en sociale wereld, om deze actie vervolgens, zowel nationaal als regionaal, te verankeren. Aangezien een groot deel van onze professionele activiteiten onder de fiscaliteit in al haar geledingen valt, en meer dan de helft van onze leden zowel de titel van accountant als van belastingconsulent voert, was het niet meer dan logisch dat we de basis hebben gelegd voor een betere samenwerking met de Belastingadministratie en met de ministeriële kabinetten die hiermee belast zijn. Het toeval heeft gewild dat we elkaar op het juiste moment hebben getroffen, en beiden met de idee speelden dat we iets samen konden doen...

IAB : De term “samenwerking” zou de indruk kunnen geven dat de cijferberoepen enigszins tot “helpers” van de fiscus zouden kunnen worden omgevormd...

Gérard Delvaux : Er is geen sprake van dat we in een systeem zouden stappen waardoor we feitelijk “pre”-controleurs van de fiscus zouden worden. Iedereen zijn taak! Laat mij er trouwens met nadruk op wijzen dat geen enkele accountant noch belastingconsulent de ambitie noch het doel heeft de fraude van zijn cliënt te organiseren. Wij hebben een beroepsethiek, een dwingende tuchtler, en dat moet iedereen, ook de politici, inzien. Maar hier en daar worden we jammer genoeg nog te snel als de organisator van de fiscale fraude gezien.

Hervé Jamar : Maar ook de mentaliteit moet veranderen, aan beide kanten van de tafel. In elk geval kan het niet meer dat de belastingambtenaar en de cijferberoeper zich als elkaars “vijand”, beschouwen, ook dat is “samenwerking”.

IAB : Maar op het terrein ligt het niet altijd zo simpel...

Gérard Delvaux : De complexiteit komt door de verschillende interpretaties die we kunnen hebben over bepaalde verrichtingen, onder meer betreffende de herstructurering van ondernemingen, waarbij het begrip “rechtmatige financiële of economische behoeften” doorslaggevend is. Terwijl veel herstructureringen, zoals fusies en splitsingen, momenteel alleen worden gedaan omdat het vennootschapsbelang het vereist. Dat alles wegens de onzekerheid op louter fiscaal gebied, hoewel dat, met de nieuwe dienst voor voorafgaande beslissin-

gen, momenteel beter zou moeten gaan. Maar ook op het gebied van de elektronische communicatie, of van bepaalde procedurepunten, willen we tot samenwerking met de Belastingadministratie komen.

IAB : Een accountant of een belastingconsulent adviseert zijn cliënt met inachtneming van het recht en de deontologie. Maar is, bij een controle, de kans niet reëel dat een controleur tegen zijn gesprekspartner zegt: “Uw Instituut heeft zich verbonden om samen te werken. En dat is, volgens mij, fiscale fraude”, met alles wat eraan te pas komt?

Hervé Jamar : Het principe van de keuze van de minst belaste weg wordt geenszins in vraag gesteld! Daarop werd op het colloquium op de Heizel duidelijk gewezen. Voor wat strafrechtelijke overtredingen aangaat, ben ik ervan overtuigd dat de cijferberoepen, net als de notarissen en advocaten, doorgaans wel weten waar de grens ligt die niet mag worden overschreden. Als hun de vraag wordt gesteld om een juridische constructie op te zetten of goed te keuren, voelen ze snel aan wat kan en wat niet kan. Ik ben zelf advocaat geweest, ik weet waarover ik het heb...

IAB : En zo niet?

Hervé Jamar : Zijn er rechtbanken! Nemen we het voorbeeld van de kasgeldvennootschappen. Ik wil graag toegeven dat het een complexe materie betreft. In de gevallen waarvan ik kennis heb, was er klaarblijkelijk, en telkens, duidelijk bedrieglijk opzet. Uiteraard kijken we met belangstelling uit naar de rechterlijke beslissingen. Maar dergelijke zaken vormen slechts een kleine minderheid van hetgeen de cijferberoepen en de belastingcontroleurs dagelijks bezighoudt. Wanneer bijvoorbeeld het beroepsgedeelte van een gebouw moet worden gewaardeerd, is er altijd enige subjectiviteit in het spel, ik geef het grif toe. Maar we kunnen de belastingplichtige, of zijn lasthebber, toch niet zeggen dat hij oneerlijk is geweest door dat percentage op 50 % te bepalen, terwijl hij 30 % of 40 % had moeten nemen.

Gérard Delvaux : Uiteraard draagt een efficiënte strijd tegen de fiscale fraude uiteindelijk bij tot de juiste heffing van de belasting. Als iedereen zijn inkomsten behoorlijk zou aangeven en de daaruit voortvloeiende belasting betalen, zou de huidige Belgische belastingdruk nog aanzienlijk kunnen worden verlaagd. Dat staat vast. En daar zou iedere belastingplichtige baat bij hebben. En behalve dit principe, moeten we nog een ander principe benadrukken: de belastingplichtige die

zich uit het toepassingsgebied van de belastingwet sluit door akten op te stellen waarvan hij alle rechts- en andere gevolgen aanvaardt om geen of minder belastingen te betalen, maakt zich niet schuldig aan belastingfraude, als hij geen wettelijke bepalingen schendt. Hij kiest voor de minst belaste weg, hetgeen volledig in overeenstemming is met de wet.

IAB : De Instituten van de economische beroepen hebben hun eigen ethische code en door beroepsmagistraten voorgezeten tuchtkamers. Bent u daar tevreden mee?

Gérard Delvaux : De tuchtkamers werken zeer goed. Toch moet worden vastgesteld dat er, voor wat de relaties met de CFI (Ndr: Cel voor Financiële Informatieverwerking) een grondig probleem is. Ik vraag dus met aandring dat er een “buffer” zou worden opgesteld tussen deze cel en de professional die met een witwasprobleem wordt geconfronteerd. Het is geweten, zeer weinig aangiften bij de CFI komen van onze leden. Die zijn, onder andere, verplicht om elk feit dat ze in de uitoefening van hun activiteit als extern accountant en/of belastingconsulent vaststellen en dat zou kunnen wijzen op het witwassen van geld of de financiering van het terrorisme aan te geven. Ik denk dat zulks gedeeltelijk wordt verklaard door het feit dat ze zo bang zijn om heel alleen tegenover de ambtenaren van de CFI te staan. U weet het, het is hun immers verboden de cliënten, maar evenmin enige derde, ervan in kennis te stellen dat informatie aan de Cel werd overgemaakt of dat informatie inzake witwaspraktijken op handen is. Wie alleen is en blijft met zijn probleem, dreigt vast te lopen en zijn kop in het zand te steken. Kortom, dat probleem moet zo efficiënt mogelijk worden geregeld, naar het voorbeeld van de tussenkomst van de stafhouder bij de advocatuur.

Hervé Jamar : We zouden ook willen dat er een gedragscode wordt ingesteld. Bijna iedereen is vragende partij daarvoor.

IAB : Een gedragscode? Wat zou die concreet moeten bevatten?

Hervé Jamar : Op het terrein zou het cijferberoep moeten kunnen werken in het kader van een stilzwijgende opdracht. In geen geval mag het bij controles, enz., tot halve gemeenplaatsen komen. Kortom, er moet een debat tussen gelijken worden gevoerd.

De elektronische BTW-aangifte heeft bij ons niet veel succes. Bestaan er plannen om de samenwerking van

Interview

de cijferberoepen die voluit de elektronische kaart trekken financieel te belonen?

Gérard Delvaux : Ik ben er voorstander van om de voordelen die uit de automatisering van de procedures voortvloeien veeleer aan de belastingplichtigen dan aan de professionals ten goede te laten komen. In Frankrijk krijgen de belastingplichtigen die hun aangifte via het internet indienen een korting van 20 EUR op hun eindafrekening. De formule van de erkende beheerscentra, die over onze zuidergrens ook zeer populair is, verdient ook enige nadere belangstelling...

Hervé Jamar : In Nederland worden bijna alle BTW-aangiften elektronisch ingediend. Bij ons zijn er dat nauwelijks 9 %. In Letland verlopen 90 % van de betrekkingen tussen de burgers en de Staat, te beginnen met deze in fiscale aangelegenheden, via elektronische weg. Ik denk in elk geval dat het gevaarlijk is om ons in het avontuur van de belastingkorting te storten om het percentage elektronisch ingediende belastingaangiften op te trekken. Want daarvoor zou een grondwetswijziging vereist zijn (nдр: artikel 172 van de Grondwet bepaalt dat er geen vrijstelling of vermindering van belasting kan worden verleend).

IAB : De fiscus zou naar het schijnt over nieuwe software beschikken waarmee de controles beter kunnen worden gericht? Hoe ver staan ze daar mee?

Hervé Jamar : Het betreft *data mining*, een echte revolutie op het gebied van de administratieve verwerking. Binnen 2 à 3 jaar zal meer dan de helft van de te onderzoeken dossiers worden geselecteerd met een uiterst krachtig programma. Niet minder dan 18 algoritmen sturen de werking ervan. Kortom, voor een hele reeks vennootschappen en zelfstandigen zal de tijd van de belastingcontroles waarbij men map per map uitvloide om – eventueel – iets te vinden of de afschrijvingstabellen uitploos, weldra achter de rug zijn.

IAB : Is dat betrouwbaar?

Gérard Delvaux : In het revisoraat wordt dergelijke software al lang gebruikt.

Hervé Jamar : We hebben de procedure uitgetest op een staal van 100 000 dossiers. 18 000 ervan werden voor een grondige controle geselecteerd. De belastingambtenaren zijn afgestapt waar er knipperlichten waren. Ze wisten uiteraard dat ze in deze dossiers moesten zoeken en bijna iedere keer troffen ze raak!

IAB : Een voorbeeld?

Hervé Jamar : Het is natuurlijk een publiek geheim dat een handelaar die een jaarinkomen van nauwelijks 5 000 EUR aangeeft en over twee op zijn naam ingeschreven Mercedesen beschikt de dans niet zal ontspringen! In elk geval, wanneer de fiscus dergelijke vaststellingen doet, zal hij veel proactiever kunnen optreden. Op zicht van de gegevens die door de data mining aan het licht zijn gebracht, zal de controleur spontaan contact opnemen met de boekhouder of de accountant/belastingconsulent die het dossier behandelt en om een omstandige verklaring eisen.

Gérard Delvaux : Dat zal uiteraard tot meer preventie leiden!

IAB : Zal de ontwikkeling van deze fiscale software ook geen risico's op uitwassen doen ontstaan met betrekking tot hetgeen de eerbied voor het recht op de private levenssfeer van de burgers aangaat?

Hervé Jamar : We zullen voor een beveiliging zorgen, onder meer door procedures om te weten wie tot wat toegang heeft. Er is dus geen sprake van dat om het even welke controleur toegang zou krijgen tot alle informatie over iedereen. Er werd dus een systeem voor de traceerbaarheid van de toegang tot de informatie ingebouwd, dat trouwens wordt gecontroleerd door drie universiteitsprofessoren. En indien er toch misbruiken zouden worden vastgesteld, zullen ze meedogenloos worden bestraft door het ontslag van de overtreder!

IAB : Om terug te komen op het protocolakkoord dat ongeveer binnen een maand zou moeten worden ondertekend (nдр: effectieve ondertekening op 15 juli 2005), hoe zal deze concreet worden opgesteld?

Hervé Jamar : We willen een soepele samenwerkingsstructuur, uitgaande van de fiscus en de Instituten, opzetten, die drie tot vier maal per jaar zal samenkomen, met een agenda die door beide partijen zal worden bepaald. Deze samenwerkingsstructuur zal de drijvende kracht zijn achter de overeenkomst. Dat orgaan zal de dossiers aan Didier Reynders of aan de regering overmaken. Nadien zouden er snel circulaires of wetsontwerpen of ontwerpen van circulaires moeten volgen.

Gérard Delvaux : Deze cel en de wil tot constructieve dialoog die de vergaderingen zal inspireren, zullen

ons in staat stellen om ideeën voor te stellen en enorm veel tijd te winnen bij het invoeren van nieuwe, snelle en beveiligde communicatiemethoden. Het is de kans om de krachten te bundelen en tegen dezelfde snelheid in de door beide partijen gewenste richting vooruit te komen.

Hervé Jamar : Door de uitstekende relaties die we met de Instituten onderhouden zijn er al heel wat dossiers opgeschoten, om te beginnen dat van de verlenging van de bezwaartermijn, die weldra van drie op zes maanden zal worden gebracht, of dat van de invoering van het begrip “kennelijke vergissing” in de belastingaangiften.¶

De ondertekening van de intentieverklaring

Eerste afspraak

ROGER LASSAUX
Directieadviseur IAB
Belastingconsulent

Zoals u weet hebben we op 15 juli 2005, te samen met het BIBF en met de Fiscale administraties van de FOD Financiën een overlegprotocol afgesloten (zie ook <http://www.iec-iab.be/ned/download.aspx?type=1&id=1923&file=1724>). Eind juli werd tussen de vertegenwoordigers van de ondertekende Instituten en de betrokken entiteiten van de FOD “Inkomstenbelastingen” en “Patrimoniumdocumentatie”, een eerste werkvergadering belegd. Daarop werden, naast een aantal organisatorische modaliteiten, de punten die de beide ondertekende Instituten wensen te bespreken en de prioriteiten die ze wensen te leggen, toegelicht. De heren Lassaux, De Blay en Vercammen hebben deelgenomen aan deze vergadering, die geen vergadering van de samenwerkingsstructuur was.

Hierna volgen, zuiver formeel en in afwachting van bevestiging op de eerste vergadering van de samenwerkingsstructuur, de voornaamste vorderingen.

A) Samenwerkingsstructuur

Het Instituut zal worden vertegenwoordigd door de voorzitter en de ondervoorzitter. Roger Lassaux (R.Lassaux@iec-iab.be) zorgt voor het contact. Wij hebben erop aangedrongen dat deze samenwerkingsstructuur regelmatig informatie zou verstrekken over de stand van zaken van de besprekingen.

B) Prioritaire dossiers

In afspraak met het BIBF werden vijf dossiers als prioritair beschouwd. Logischerwijs zullen deze worden behandeld in evenveel bijzondere werkgroepen. De samenstelling en de werkwijze daarvan zouden op de eerste vergadering van de samenwerkingsstructuur, in principe medio september, moeten worden vastgelegd. Bij de thematische bespreking van de gekozen onderwerpen werd geen commentaar geleverd bij de "haalbaarheid" of de opportuniteit "van het administratieve standpunt" van de voorgestelde maatregelen, aangezien de voorstellen nog aan de AABI en de AAPD moeten worden voorgelegd.

➤ a) Elektronische aangiften in de PB en de Ven. B – elektronische relaties

Verheugd over het succes van Tax-on-web hebben we de wens uitgedrukt dat de beveiligde elektronische relaties met de Fiscale administraties zouden worden uitgebreid. We hebben daarbij gewezen op de voordelen van het akkoord met Certipost (professionele authenticatie via het certificaat van klasse 3, elektronische handtekening en elektronische aantekening). In dat kader werden twee denkpijlers nader bekeken. Ten eerste de elektronische indiening van een bezwaarschrift, gericht aan het e-mailadres van de betrokken gewestelijk directeur, met ontvangstmelding. Ten tweede de mogelijkheid om een vraag om inlichtingen, een bericht van wijziging of een kennisgeving van aanslag van ambtswege elektronisch te beantwoorden via het e-mailadres van de betrokken aanslagambtenaar.

Voor wat het dossier van de elektronische aangifte in de vennootschapsbelasting betreft, werd, behoudens de dringende noodzaak van een adequate * en eenstemmige oplossing, de aandacht gevestigd op de technische mogelijkheden van bepaalde software, met name om de gegevensoverdracht rechtstreeks in de aangifte Ven.B in te voeren, de on-lineraadpleging van de jaarrekeningen op het Extranet van onze website alsook op de inspanningen die het Instituut heeft geleverd voor de bevordering van het gebruik van de XBRL-taal voor dataoverdracht.

➤ b) Valoriatie van het begrip "fiscaal tussenpersoon"

Het achterliggende idee is de afschaffing van de systematische verplichting om volmachten voor te leggen. De grondgedachte is dat de belastingplichtige de mogelijkheid krijgt om één of meer

* Sindsdien werd de applicatie VenSoc opgestart (zie de website <http://www.minfin.fgov.be/portail1/nl/vensoc/05/WelcomeVensoc05NL.htm>). Hoewel de opgave 276 U bij de aangifte is gevoegd, wordt de mogelijkheid geboden om zes andere bijlagen in pdf-formaat toe te voegen (jaarrekening, verslagen aan en besluiten van de algemene vergadering, interne jaarrekening, afschrijvingstabel, detail van de verworpen uitgaven en diverse bijlagen), zonder dat de omvang van één bijlage de 5 MB mag overschrijden. Daarenboven mag het volledig pakket van de VenSoc-aangifte en haar bijlagen de 15 MB niet overschrijden.

fiscale tussenpersonen aan te duiden, en dit in het kader van een mandaat waarvan het stramien in gemeen overleg met de twee Instituten en de Belastingadministratie wordt vastgesteld en dat, dat is het vernieuwende, een driedubbel doel dient:

- 1. - *Indiening van de aangiften* : aflevering van een enig mandaat per belastingplichtige voor de indiening van de verschillende aangiften en de bijlagen eraan van een belastingplichtige. Dienvolgens moet maar één enkele toegangscode voor alle elektronische toepassingen worden uitgereikt. In de bijlage bij het mandaat worden de betrokken toepassingen en belastingen opgesomd. Alle belastingen die onder de FOD Financiën vallen, kunnen door het enig mandaat worden gedekt, ongeacht het de Administratie van de BI of PD betreft en ongeacht de betrokken afdeling daarvan.
 - 2. *Actief beheer van het dossier (uitgezonderd gerechtelijke geschillen)* : de belastingplichtige kan vermelden dat, voor diverse aspecten van het actief beheer (vraag om inlichtingen, bericht van wijziging, kennisgeving van aanslag van ambtswege) een elektronische of papieren kopie van het hem toegezonden administratieve formulier aan zijn fiscaal tussenpersoon moet worden bezorgd. In deze context moet de kwestie van de bewijskracht van gescande bijlagen op dezelfde manier worden onderzocht als deze van de aangifte zelf. Voorts veronderstelt een actief beheer van de mandaten dat de Administratie zo snel mogelijk en door middel van een zekere procedure in kennis wordt gesteld van de intrekking van een mandaat vanaf een bepaalde datum, hetzij op vraag van de cliënt, hetzij op vraag van de boekhoudkundig en fiscaal professional. De vraag werd ook gesteld hoe lang dat mandaat moet duren (jaarlijks, stilzwijgend verlengbaar) en hoe het kan worden opgezegd. We hebben benadrukt dat het Instituut niet over lijsten met de mandaten van zijn leden beschikt.
 - 3. *Toegang tot de informatie van het enig fiscaal dossier van de belastingplichtige* : vooreerst de toegang tot de informatie van de rekeningen courant en de bijzondere rekeningen en tot de informatie van de enige rekening courant. De toegang kan worden verleend voor het saldo alleen of voor alle verrichtingen en het saldo. Vervolgens de toegang tot andere informatie betreffende de belastingplichtige of tot sommige categorieën van informatie. De aandacht wordt erop gevestigd dat de invoering van een fiscaal tussenpersoon en enig mandaat een gecentraliseerde databank van de mandaten en een bijzonder programma voor het beheer ervan vereist.
- c) Elektronische raadpleging van de kadastergegevens door de boekhouders, boekhouders-fiscalisten, accountants en belastingconsulenten op dezelfde wijze als de notarissen
 - d) Vaststelling van een uiterste datum waarop alle administratieve dragers (aangifteformulieren, bijlagen, instructies daarover, inclusief op het stuk van de bedrijfsvoorheffing en de opgaven 325 en de individuele fiches) beschikbaar moeten zijn zodat de verschillende aangiften binnen normale termijnen kunnen worden ingediend

Als voorbeeld was er sprake van een uiterste datum van 31 maart, zodat de aangiften, zonder uitzonderlijke toekenning van uitstel, tegen 30 juni van het lopende jaar zouden moeten worden ingediend. Om dergelijk programma in stand te kunnen houden, hebben we erop aangedrongen dat in elk geval moet worden gegarandeerd dat, behalve de speciale fiscale stukken, ook alle andere noodzakelijke stukken (zoals bankattesten) op dezelfde datum beschikbaar zouden zijn.

Om ervoor te zorgen dat de werklast optimaal over een periode van 10 (en niet van 6) maanden zou worden verdeeld, hebben we erop aangedrongen dat de bijzondere regeling, waarbij de

“mandataris” bij het indienen van elektronische aangiften over een *de facto* verlengde termijn, bijvoorbeeld tot 30 oktober van het jaar, beschikt, integraal zou worden behouden.

► d) Invoering van een overlegprocedure op twee niveaus

We hebben gevraagd dat dit overleg onmiddellijk na de politieke beslissing – waar lobbying door de professionals mogelijk blijft – maar vóór de verspreiding van de praktische instructies zou komen, zodat te uiteenlopende, en derhalve in de praktijk niet toepasbare interpretaties kunnen worden vermeden. Het overleg achteraf, ten slotte, zou een feedback moeten zijn van de toepassing van de maatregelen zoals ze zijn begrepen en worden toegepast.

- *Vooraf* (voorbereiding van wetgevende en regelgevende teksten): wanneer het Kabinet van Financiën de Administratie verzoekt om een voorstel voor een fiscale maatregel op te stellen en daaraan toevoegt dat de medewerking van de boekhoudkundige en fiscale professionals is gewenst, zal deze tekst, in het kader van het protocol, worden voorgesteld en besproken volgens de nog vast te stellen modaliteiten.

Dergelijk overleg wordt gevraagd als de betrokken tekst door de Administratie is voorbereid en als de politieke overheid de wens uitdrukt tot voorafgaand overleg over de tekst in voorbereiding.

- *Achteraf* (na de aanneming van wetgevende en/of regelgevende wijzigingen) voor wat de fiscale stimuli aangaat: wanneer de Administratie een circulaire opstelt over een nieuwe fiscale maatregel, zal deze vóór de publicatie ervan worden voorgelegd. Bij deze gelegenheid kan een gedachtewisseling plaatsvinden, zowel over de wijze waarop de Administratie deze maatregel heeft begrepen (geïnterpreteerd) (1ste aspect), als over de leesbaarheid en de verstaanbaarheid van de tekst ten aanzien van deze behoorlijk vastgestelde doelstelling (2de aspect). Dit verzoek beoogt dus van de Administratie een voorstelling van de maatregel te bekomen, het begrip dat de Administratie ervan heeft en de uitleg over de toepassing ervan te vernemen. Er is zowel overleg gewenst vóór de instructies van de Administratie als ná de instructies van de Administratie.

Wanneer u dit artikel leest is de kans groot dat deze denkpistes, hoe onvolledig en voorlopig ze nu nog mogen zijn, na afloop van de eerste bijeenkomst van de overlegstructuur geofficialiseerd zijn en in de verschillende werkgroepen ter tafel liggen. Ongetwijfeld zijn dan ook de eerste krijtlijnen van de samenwerking op het vlak van de strijd tegen de fiscale fraude uitgezet en staan ze op het punt te worden besproken.

Afgezien van het oordeel dat ieder van ons over het protocol heeft kunnen geven, is het enige wat vandaag telt dat het bestaat en dat we er ten minste drie jaar zullen aan werken. In deze context zijn we er ons volledig van bewust dat de constructieve dialoog met de Belastingadministratie slechts zijn volledig potentieel zal ontvouwen als iedereen zich volkomen en exact bewust is van de respectieve taken en een goed en bezonnen inzicht heeft in de mogelijkheden van dergelijk initiatief. Even essentieel, naar onze mening, is dat u geregeld en op transparante wijze wordt geïnformeerd over de vorderingen en de lopende projecten zodra daarover tussen de betrokken partijen een consensus is bereikt.

Afspraak dus in onze elektronische nieuwsbrief, waarin we uitgebreid en geregeld zullen berichten over deze nieuwe en dynamische vorm van uitwisseling en overleg.

Ondernemings- recht

Het financieel plan: de juridische aspecten

RUTGER VAN BOVEN

Directieadviseur IAB

Ook al lijkt dit op het eerste gezicht eenvoudig, toch is het opmaken van een financieel plan geen sinecure. Vanuit deze vaststelling heeft de gemengde commissie IAB-BIBF een technische nota uitgewerkt die als leidraad kan fungeren voor de economische beroepsbeoefenaar die bijstand verleent met het oog op het opmaken van een financieel plan. Deze technische nota zal worden gepubliceerd in één van de volgende publicaties van het Instituut. Naast de economische aspecten, mogen de juridische aspecten hierbij uiteraard niet over het hoofd worden gezien. Onderhavig artikel poogt dan ook een overzicht te bieden van de voornaamste juridische aandachtspunten die het opstellen van een financieel plan met zich meebrengt.

I. HISTORIEK

- 1 De verplichting tot het opmaken van een financieel plan werd, voor wat betreft de NV, de Comm.VA en de BVBA, ingevoerd bij de Wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering¹. Voor wat betreft de CVBA werd deze verplichting opgelegd bij Wet van 20 juli 1991, en later aangevuld bij Wet van 13 april 1995.

De verplichting tot het opmaken van een financieel plan strekt ertoe de oprichters van vennootschappen te beschermen tegen hun eigen voortvarendheid, alsook derden te vrijwaren voor de gevolgen van een ontoereikend kapitaal.²

II. TOEPASSINGSGEBIED

- 2 De verplichting tot het opmaken van een financieel plan geldt enkel ingeval de op te richten vennootschap

de rechtsvorm aanneemt van een naamloze vennootschap³, een commanditaire vennootschap op aandelen⁴, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid⁵ of van een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.⁶

- 3 In dit verband rijst de vraag of de verplichting tot het opmaken van een financieel plan eveneens geldt ten aanzien van burgerlijke vennootschappen die worden opgericht onder de vorm van een handelsvennootschap. Het Wetboek van vennootschappen legt de verplichting tot het opmaken van een financieel plan immers op aan alle vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid, en dit zonder een onderscheid te maken naargelang hun burgerlijke of commerciële aard. Strikt genomen zou de oprichting van een burgerlijke vennootschap onder de vorm van een handelsvennootschap dan

ook aanleiding geven tot het opmaken van een financieel plan.

Men kan zich evenwel afvragen of het in voorkomend geval opportuun is om een financieel plan op te maken, nu de oprichtersaansprakelijkheid enkel in het gedrang komt in geval van faillissement van de vennootschap binnen de drie jaar na haar oprichting. Aangezien een burgerlijke vennootschap in beginsel niet failliet kan worden verklaard, houdt F. Bouckaert ⁷ voor dat in voorkomend geval geen financieel plan moet worden opgesteld.

Het voorgaande moet evenwel worden genuanceerd in het licht van het arrest van het Hof van Cassatie van 4 oktober 2001 ⁸. In dit arrest oordeelde het Hof dat de burgerlijke vennootschap onder de vorm van een handelsvennootschap die in haar statutair doel enkel burgerlijke activiteiten heeft opgenomen, terwijl van meet af aan (bij de oprichting of ter gelegenheid van een latere statutenwijziging) de bedoeling van de partijen voorlag om commerciële activiteiten te ontwikkelen, wegens veinzing kan worden failliet verklaard.

Het lijkt ons dan ook aangegeven om een financieel plan op te maken naar aanleiding van de oprichting van een burgerlijke vennootschap onder de vorm van een naamloze vennootschap.

III. MODALITEITEN

A. VOORAFGAANDELIJK AAN DE OPRICHTING

- 4 Het financieel plan moet worden opgemaakt voorafgaandelijk aan de oprichting van de vennootschap. In de praktijk zal het financieel plan aan de notaris worden overgemaakt vóór het verlijden van de oprichtingsakte.
- 5 De wettelijke verplichting tot het opmaken van een financieel plan is geen geldigheidsvereiste voor de oprichting van de vennootschap. De vennootschap wordt derhalve geldig opgericht, ook al werd geen (inhoudelijk aanvaardbaar) financieel plan neergelegd bij de notaris. ⁹

B. TWEE KALENDERJAREN

- 6 Het financieel plan heeft betrekking op de eerste twee kalenderjaren van het bestaan van de vennootschap, en niet op de eerste twee boekjaren. ¹⁰

C. TAALWETGEVING

- 7 Het financieel plan moet worden opgemaakt overeenkomstig de geldende taalwetgeving ¹¹. Al naargelang de plaats van de exploitatiezetel ¹² van de op te richten vennootschap, zal het financieel plan derhalve moeten worden gesteld in het Nederlands, het Frans, of – voor wat betreft Brussel-Hoofdstad – , naar keuze, in het Frans of het Nederlands, of in deze beide talen samen. ¹³

D. VORM

- 8 Het Wetboek van vennootschappen stelt geen specifieke vorm- of inhoudsvereisten voorop waaraan het financieel plan moet voldoen.

In ieder geval moet het financieel plan aantonen dat de vennootschap over voldoende middelen beschikt om de continuïteit van haar voorgenomen bedrijvigheid te garanderen gedurende de eerste twee jaar van haar bestaan. De verantwoording van het kapitaal zal hierbij geschieden aan de hand van bedrijfseconomische technieken ¹⁴. Zoals reeds hoger werd vermeld, heeft de gemengde commissie IAB-BIBF dienaangaande een technische nota uitgewerkt. ¹⁵

E. DE NOTIE ONTOEREIKEND KAPITAAL

- 9 Het Wetboek van vennootschappen geeft niet aan wat onder een “ontoereikend kapitaal” moet worden verstaan. Een toereikend kapitaal kan worden omschreven als de aan de vennootschap ter beschikking gestelde financieringsmiddelen die redelijkerwijze nodig zijn om de voorgenomen bedrijvigheid te kunnen realiseren gedurende de eerste twee jaren van haar bestaan ¹⁶. De vraag naar de al dan niet toereikendheid van het kapitaal is een feitenkwestie waarover de rechter ten gronde op soevereine wijze oordeelt.

In ieder geval moet het toereikend kapitaal worden onderscheiden van het minimumkapitaal van de vennootschap. Soms kan de voorgenomen activiteit immers meer middelen vergen dan het minimumkapitaal van de vennootschap.

Het toereikend kapitaal heeft niet enkel betrekking op het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap¹⁷. Ook andere financieringsmiddelen, zoals leningen op korte en lange termijn, voorschotten van de vennoten aan hun vennootschap¹⁸, subsidies¹⁹, normaal leverancierskrediet²⁰, vermogen buiten kapitaal, eventuele borgstellingen²¹, ... kunnen hierbij in aanmerking worden genomen.²²

IV. BIJZONDERE GEVALLEN

A. KAPITAALVERHOGING

10 Overeenkomstig de artikelen 302²³ en 581²⁴ W. Venn. moeten de regels inzake statutenwijziging in acht worden genomen ter gelegenheid van een beslissing tot kapitaalverhoging. Aangezien deze regels geen verplichting bevatten tot het opmaken van een financieel plan, moet geen financieel plan worden opgemaakt ter gelegenheid van een kapitaalverhoging.

11 Tot vóór de Wet van 5 december 1984 bestond hierover discussie in de rechtsleer. Het toenmalige artikel 34 G.W.H.V. bepaalde immers dat de regels die gelden voor de oprichting van een ven-

nootschap moeten worden nageleefd ter gelegenheid van een kapitaalverhoging. Aangezien de verplichting tot het opmaken van een financieel plan behoort tot de oprichtingsformaliteiten van een vennootschap, werd door bepaalde auteurs aangenomen dat een financieel plan vereist is in het kader van een kapitaalverhoging. Andere auteurs²⁵ waren het hier niet mee eens. De Wet van 5 december 1984 heeft een einde gesteld aan deze verdeeldheid door voortaan te verwijzen naar de voorschriften van artikel 29 G.W.H.V. i.p.v. naar de regels betreffende de oprichting van een vennootschap. Alle auteurs²⁶ zijn het er dan ook over eens dat vanuit juridisch oogpunt geen financieel plan moet worden opgesteld naar aanleiding van een kapitaalverhoging.

B. HERSTRUCTURERINGEN

a. Fusie/splitsing door oprichting

12 Volgens het Wetboek van vennootschappen zou de fusie of splitsing door oprichting van (een) nieuwe vennootschap(pen) in beginsel aanleiding geven tot het opstellen van een financieel plan.

Dit volgt uitdrukkelijk uit de artikelen 705²⁷ en 742²⁸ W. Venn. Enerzijds geven deze bepalingen aan dat de oprichting van de nieuwe vennootschap in voorkomend geval moet beantwoorden aan alle

voorwaarden die door het Wetboek van vennootschappen voor de gekozen vennootschapsvorm worden gesteld. Anderzijds geven deze bepalingen een opsomming van de oprichtingsverplichtingen die niet moeten worden nageleefd ter gelegenheid van een fusie of splitsing door oprichting van (een) nieuwe vennootschap(pen). Aangezien de verplichting tot het opstellen van een financieel plan niet voorkomt in deze opsomming, zou in beginsel nog steeds een financieel plan vereist zijn naar aanleiding van de fusie of splitsing door oprichting van (een) nieuwe vennootschap(pen). Toch meent de meerderheid in de rechtsleer²⁹ dat in voorkomend geval geen financieel plan moet worden opgesteld. Dit op grond van de hiernavolgende overwegingen:

- Het financieel plan wordt opgemaakt door de oprichters om zich te beschermen tegen de gevolgen van een faillissement in geval van onderkapitalisatie van de vennootschap. Een vennootschap die ontstaat uit een fusie of een splitsing kan echter onmogelijk werken met een ontoereikend kapitaal, als men de veiligheidsmaatregelen in acht neemt die de wetgever terzake heeft ingevoerd³⁰: de uitvoerige verslaggeving³¹ biedt op zich reeds voldoende waarborgen zodat een bijkomend financieel plan overbodig zal zijn³²;
- Het beginsel van de continuïteit verzet zich ertegen dat men de nieuwe vennoot-

- schappen zou beschouwen als vennootschappen die pas bij de fusie of bij de oprichting zouden van start gaan ³³;
- Het valt moeilijk in te zien dat het kapitaal van de nieuw op te richten vennootschap(pen) (in een financieel plan) moet worden verantwoord, nu dit reeds eerder werd verantwoord ³⁴ en bovendien niet vrij kan worden gekozen ³⁵. Op basis van de boekhoudkundige continuïteit worden de verschillende bestanddelen van het eigen vermogen immers opgenomen in de boekhouding van de overnemende vennootschap tegen de waarde waarvoor zij in de boekhouding van de overgenomen vennootschap voorkwamen ³⁶;
 - Men kan zich afvragen wie in voorkomend geval als oprichter met de opmaak van een financieel plan zal worden belast. Volgens bepaalde auteurs ³⁷ kan dit alleszins niet te beurt vallen aan de aandeelhouders die niet aanwezig waren of die hebben tegengestemd op de algemene vergadering die over de oprichting van de vennootschap heeft beslist, noch aan de bestuurders ³⁸ aangezien de wet dit niet heeft voorzien. In dit verband moet er eveneens op worden gewezen dat noch de Derde Richtlijn (fusies) ³⁹, noch de Zesde Richtlijn (splittingsen) ⁴⁰ een bepaling bevatten inzake het al dan niet opmaken van een financieel plan.

Onzes inziens valt het aan te raden om een financieel plan

op te maken ter gelegenheid van een fusie/splitsing door oprichting van een nieuwe vennootschap. Enerzijds wordt op die manier het hoofd geboden aan de juridische onzekerheid waarin men anders terecht zou komen. De kans bestaat immers dat de rechtbanken van koophandel in voorkomend geval de aansprakelijkheid van de oprichters zouden weerhouden, en derhalve de instrumenterende notaris zouden verzoeken het financieel plan over te leggen dat werd opgemaakt vóór de oprichting van de vennootschap. Anderzijds wordt langs deze weg het fiscaal risico vermeden dat de verrichting niet zou geschieden volgens de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen. ⁴¹

b. Partiële splitsing

13 De partiële splitsing is een “met een splitsing gelijkgestelde verrichting” ⁴², waarop de regels van de gewone splitsing zoveel als mogelijk van toepassing zijn ⁴³. Strikt genomen zal derhalve, op grond van artikel 742 W. Venn., een financieel plan moeten worden opgemaakt ter gelegenheid van een partiële splitsing door oprichting van een nieuwe vennootschap.

Men zou evenwel kunnen poneren dat de argumenten in de rechtsleer (aangaande de gewone fusie en splitsing) ter verdediging van de stelling

dat in voorkomend geval geen financieel plan moet worden opgemaakt ⁴⁴, ook valabel zijn voor de partiële splitsing. Toch dringt zich in dit verband enige nuancering op. Waar het bij een gewone fusie of splitsing quasi onmogelijk is om “oprichters” aan te duiden ⁴⁵, is dit niet het geval bij de partiële splitsing. Enerzijds blijft de splitsende vennootschap bestaan, zodat deze eventueel als oprichter zou kunnen worden aangemerkt. Anderzijds kunnen de aandeelhouders van de partieel gesplitste vennootschap worden beschouwd als oprichters, aangezien zij rechtstreeks aandelen verkrijgen in de nieuw opgerichte vennootschap ⁴⁶. Het voorgaande brengt bepaalde auteurs ⁴⁷ er dan ook toe te stellen dat in het kader van een partiële splitsing door oprichting van een nieuwe vennootschap wel een financieel plan moet worden opgemaakt.

Onzes inziens valt het aan te raden om een financieel plan op te maken ter gelegenheid van een partiële splitsing door oprichting van een nieuwe vennootschap. Enerzijds wordt op die manier het hoofd geboden aan de juridische onzekerheid waarin men anders terecht zou komen. De kans bestaat immers dat de rechtbanken van koophandel in voorkomend geval de aansprakelijkheid van de oprichters zouden weerhouden, en derhalve de instrumenterende notaris zouden verzoeken het financieel plan over

te leggen dat werd opge-
maakt vóór de oprichting van
de vennootschap. Anderzijds
wordt langs deze weg het
fiscaal risico vermeden dat
de verrichting niet zou
geschieden volgens de bepa-
lingen van het Wetboek van
vennootschappen. ⁴⁸

V. SANCTIE WEGENS HET NIET OPMAKEN VAN EEN FINANCI- EEL PLAN

14 De wetgever heeft niet voor-
zien in een specifieke sanctie
ingeval geen financieel plan
werd opgemaakt. Zoals hoger
reeds werd aangehaald, zal
het ontbreken van een finan-
cieel plan in geen geval
afbreuk doen aan de geldige
oprichting van de vennoot-
schap. Wel kan het ontbreken
van een financieel plan een
aanwijzing zijn voor de
rechter dat de oprichters
onvoldoende hebben nage-
dacht over de financiële
noden van hun toekomstig
project, en derhalve een
bezwarende omstandigheid
uitmaken met het oog op het
weerhouden van de aanspra-
kelijkheid van de oprichters
ingeval van faillissement van
de vennootschap binnen de
drie jaar na haar oprichting ⁴⁹.
In dit verband moet er wel op
worden gewezen dat het ont-
breken van een financieel
plan niet *ipso facto* leidt tot
oprichtersaansprakelijkheid ⁵⁰.
De rechter kan immers bij
zijn marginale toetsing reke-
ning houden met andere ele-
menten die de toereikend-
heid van het kapitaal aantone-
nen ⁵¹. Het gevaar bestaat wel

dat de rechter bij ontstente-
nis van een financieel plan
rekening zou houden met het
(vaak ruim geformuleerde)
statutair doel van de ven-
nootschap ⁵², hetgeen in veel
gevallen quasi-automatisch
tot aansprakelijkheid leidt. ⁵³

15 De situatie waarin een finan-
cieel plan werd opgesteld in
functie van een andere
bedrijvigheid dan diegene
die de NV effectief uitoefent,
moet worden gelijkgesteld
met de afwezigheid van een
financieel plan. Hetzelfde
geldt indien een andere acti-
viteit werd voorgenomen dan
diegene die statutair was
voorgeschreven en effectief
werd uitgevoerd. ⁵⁴

VI. AANSPRAKELIJKHEID

A. VAN DE OPRICHTERS

16 De verplichting tot het
opstellen van een financieel
plan houdt nauw verband
met de aansprakelijkheid die
de oprichters kunnen
oplopen wegens kennelijk
ontoereikend aanvangs-
kapitaal.

Overeenkomstig het Wetboek
van vennootschappen ⁵⁵ zijn
de oprichters immers jegens
belanghebbenden hoofdelijk
gehouden voor de verbinten-
nissen van de vennootschap,
naar een verhouding die de
rechter vaststelt, in geval van
faillissement binnen drie
jaar na de oprichting, indien
het (vaste gedeelte van het)
maatschappelijk kapitaal bij
de oprichting kennelijk

ontoereikend was voor de
normale uitoefening van de
voorgenomen bedrijvigheid
over ten minste twee jaar.
Het financieel plan wordt in
dit geval op verzoek van de
rechter-commissaris of van
de procureur des Konings
aan de rechtbank overgelegd.

B. VAN DE NOTARIS

17 Het financieel plan wordt
ondertekend door alle
oprichters, die er derhalve in
eerste instantie de verant-
woordelijkheid voor dragen ⁵⁶.
Zij zijn immers de auteurs
van het financieel plan.

18 Met betrekking tot de rol van
de notaris terzake van het
financieel plan, geeft het
Wetboek van vennootschap-
pen ⁵⁷ enkel aan dat de oprich-
ters een financieel plan over-
handigen aan de optredende
notaris, die het vervolgens
bewaart. Het financieel plan
wordt, ingeval de oprichters-
aansprakelijkheid in het
gedrang komt, door de
notaris, op verzoek van de
rechter-commissaris of van
de procureur des Konings,
aan de rechtbank overgelegd ⁵⁸.
Op het eerste gezicht werd
aan de notaris derhalve enkel
een formele rol toebedeeld.

Toch moet in dit verband
worden gewezen op de
adviesfunctie ⁵⁹ die de notaris
heeft ten aanzien van de ver-
schijners bij de oprichtings-
akte ⁶⁰. Hij zal de oprichters
moeten wijzen op het belang
van een financieel plan ⁶¹,
alsook op de eventuele ken-

nelijke onvolkomendheden die een hem voorgelegd financieel plan vertoont ⁶². Eveneens zal hij de partijen moeten wijzen op de gevolgen die een slecht opgesteld financieel plan met zich mee kan brengen. ⁶³

Volgens bepaalde auteurs doet de notaris er best aan ⁶⁴ zijn ambt te weigeren - of moet ⁶⁵ deze zijn ambt weigeren - indien geen financieel plan werd neergelegd of indien het na formele controle inhoudelijk duidelijk waardeloos blijkt te zijn. Andere auteurs ⁶⁶ stellen dan weer dat de notaris niet mag weigeren het financieel plan in ontvangst te nemen en de oprichtingsakte te verlijden wanneer de oprichters voet bij stuk houden. In ieder geval valt het aan te raden dat de notaris, wanneer hij vaststelt dat er geen of een gebrekkig financieel plan voorhanden is, een door de oprichters ondertekend attest laat opmaken waarin deze verklaren door de notaris op de hoogte te zijn gesteld van diens negatief advies en van de gevolgen die een gebrekkig financieel plan kunnen meebrengen. ⁶⁷

De notaris gaat na of het financieel plan betrekking heeft op twee kalenderjaren (en niet op twee boekjaren), of het blijkt geeft van de activiteiten die worden vooropgesteld voor de eerste twee jaren, of het ondertekend werd door de oprichters en

door hen alleen ⁶⁸, en of de taalwetgeving werd nageleefd.

Bij het vaststellen van de aansprakelijkheid van de notaris, moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat de oprichters reeds beroep hebben gedaan op een bedrijfsrevisor, een accountant of een erkend boekhouder(-fiscalist) met het oog op het opmaken van een financieel plan. In voorkomend geval zal de aansprakelijkheid van de notaris minder zwaar worden beoordeeld, en is er een gedeelde aansprakelijkheid tussen de bedrijfsrevisor/accountant/erkend boekhouder(-fiscalist) en de notaris. ⁶⁹

C. VAN DE BEDRIJFSREVISOR/ ACCOUNTANT/ERKENDE BOEKHOUDER(-FISCALIST)

19 Het financieel plan wordt ondertekend door alle oprichters, die er derhalve in eerste instantie de verantwoordelijkheid voor dragen ⁷⁰. Zij zijn immers de auteurs van het financieel plan.

20 Niettemin kunnen de oprichters steeds beroep doen op een bedrijfsrevisor, een accountant of een erkend boekhouder(-fiscalist) met het oog op het verlenen van bijstand bij het opmaken van het financieel plan. De Voorbereidende Werkzaamheden ⁷¹ bij de Wet van 4 augustus 1978 bevelen dit zelfs aan. De taak van de bedrijfsrevisor, de accountant of de

erkende boekhouder(-fiscalist) bestaat erin de nodige inlichtingen te verstrekken aangaande het opstellen van het financieel plan. Hij kan eventueel een ontwerp-financieel plan opmaken, doch dit zal duidelijk melding maken van de verplichtingen en de niet-aansprakelijkheid van de beroepsbeoefenaar. In geen geval mag de beroepsbeoefenaar het financieel plan zelf ondertekenen. De bedrijfsrevisor, accountant of erkende boekhouder(-fiscalist) kan enkel handelen op basis van de hem door de oprichters meegedeelde informatie. Hij is niet in staat de meegedeelde informatie grondig te toetsen, en kan bijgevolg geen aansprakelijkheid oplopen voor de schade die door verkeerde en/of onvolledige informatie zou veroorzaakt kunnen worden. ⁷²

De bedrijfsrevisor, accountant of erkende boekhouder (-fiscalist) die - in het kader van de bijstand die hij verleent met het oog op het opmaken van een financieel plan - tekort komt aan zijn professionele verplichtingen, kan hiervoor aansprakelijk worden gesteld.

Voetnoten

¹ B.S. 17 augustus 1978.

² *Parl. St.* Senaat 1977-78, nr. 415/2, 47 en 142; W. VANHORENBEECK, "Het financieel plan (art. 89 Wet van 4 augustus 1978) tot economische heroriëntering", *R.W.* 1978-79, 1454.

³ Artikel 440 W. Venn.

⁴ Artikel 657 W. Venn.

⁵ Artikel 215 W. Venn.

- ⁶ Artikel 391 W. Venn.
- ⁷ F. BOUCKAERT, *Notarieel vennootschapsrecht N.V. en B.V.B.A.*, Antwerpen, Kluwer, 2000, 193.
- ⁸ Cass. 4 oktober 2001, R.W. 2001-02, 993-995 en T.B.H. 2002, 642-650, met noot.
- ⁹ K. GEENS EN H. LAGA, "Overzicht van rechtspraak vennootschappen 1986-1991", T.P.R. 1993, 1025, nr. 105; M. WYCKAERT, *Kapitaal in N.V. en B.V.B.A. Vermogens- en kapitaalvorming door inbreng – Rechten en plichten van vennoten*, Kalmthout, Biblo, 1995, 193, nr. 252.
- ¹⁰ H. MICHEL (ed.), *La S.P.R.L. unipersonnelle. Approche théorique et pratique*, Brussel, Bruylant, 1988, 153; P. HAINAUT-HAMENDE en G. RAUCQ, *Les sociétés anonymes. La constitution de la société*, Brussel, Larcier, 1994, 127; J.-M. VAN HILLE, *La société anonyme. Aspects juridiques et pratiques*, Brussel, Bruylant, 1999, 35; P. HAINAUT-HAMENDE, "L'article 440 C. Soc.", in *Commentaire systématique du Code des sociétés*, éditions kluwer, 5.
- ¹¹ R. RENARD, *Talen in bestuurszaken, in de bedrijven en in de sociale betrekkingen*, Gent, E. Story-Scientia, 1983, 250; J. VAN BAEL, "Taal in vennootschapsakten", R.W. 1985-86, 1702.
- ¹² De exploitatiezetel valt niet noodzakelijk samen met de maatschappelijke zetel van de vennootschap. De maatschappelijke zetel kan slechts met een exploitatiezetel worden gelijkgesteld in zoverre hij ook een echte exploitatiezetel is, d.w.z. een onontbeerlijk centrum van activiteiten die voor de voorbereiding en de permanente leiding van de zaken nodig is (I. DE WEERDT, *Taalgebruik in het bedrijfsleven*, Antwerpen, Maarten Kluwer's Internationale Uitgeversonderneming, 1980, 55). Zolang de vennootschap nog geen exploitatiezetel heeft, zal de zetel van de vennootschap als exploitatiezetel gelden (J. VAN BAEL, "Taal in vennootschapsakten", l.c., 1681; J. RUYS-SEVELDT, *De commanditaire vennootschap op aandelen*, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen België, 1998, 91, nr. 263).
- ¹³ Voor een overzicht van de sancties ingeval van niet-naleving van de taalwetgeving, zie B. VANSCHOEBEKE, "Het taalgebruik in de onderneming", Or. 1994, 269-271, 273 en 275.
- ¹⁴ Hiervoor moet worden verwezen naar de gespecialiseerde literatuur, o.a. G. DELVAUX, "Taak van de beroepsbeoefenaar bij de opstelling van het financieel plan", in B. TILLEMANS, A. BENOIT-MOURY, O. CAPRASSE en N. THIRION (eds.), *De oprichting van vennootschappen en de opstartfase van ondernemingen*, Brugge, Die Keure, 2003, 883-938.
- ¹⁵ Technische nota van het IAB en het BIF over het financieel plan, goedgekeurd door de Raad van het IAB op 4 juli 2005. Deze kan door de leden en de stagiairs worden geconsulteerd op het Extranet van de algemene website van het Instituut.
- ¹⁶ J.F. GOFFIN, *Responsabilités des dirigeants de sociétés*, Brussel, Larcier, 2004, 53.
- ¹⁷ Gent 5 oktober 1994, A.J.T. 1994-95, (169) 171 ; Luik 4 april 2000, J.L.M.B. 2002, afl. 19, (820) 824; Luik 14 november 2000, J.L.M.B. 2002, afl. 31, 1345; Gent 10 oktober 2001, T.R.V. 2002, (454) 457; M. COIPEL, *Les sociétés privées à responsabilité limitée*, Brussel, Larcier, 1997, 155 ; K. GEENS, M. DENEFF, R. TAS, F. HELLEMANS en J. VANANROYE, "Overzicht van rechtspraak vennootschappen (1992-1998)", T.P.R. 2000, 247, nr. 171; P. HAINAUT-HAMENDE, "L'article 440 C. Soc.", l.c., 5.
- ¹⁸ Gent 5 oktober 1994, A.J.T. 1994-95, (169) 171; Bergen 26 november 1998, *Recueil annuel de jurisprudence en droit de sociétés commerciales 2000*, (185) 187 ; K. GEENS, M. DENEFF, R. TAS, F. HELLEMANS en J. VANANROYE, "Overzicht van rechtspraak vennootschappen (1992-1998)", l.c., 247, nr. 171.
- ¹⁹ Luik 14 november 2000, J.L.M.B. 2002, afl. 31, 1345.
- ²⁰ Gent 5 oktober 1994, A.J.T. 1994-95, (169) 171 ; Luik 14 november 2000, J.L.M.B. 2002, afl. 31, 1345; K. GEENS, M. DENEFF, R. TAS, F. HELLEMANS en J. VANANROYE, "Overzicht van rechtspraak vennootschappen (1992-1998)", l.c., 247, nr. 171.
- ²¹ Kh. Brugge 12 maart 1981, J.C.B. 1981, 604.
- ²² J. RONSE, *Belangrijkste toevoegingen en wijzigingen aan "Algemeen deel van het vennootschapsrecht"*, 1985, 61; W. VANHORENBEECK, "Het financieel plan (art. 89 Wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering)", l.c., 1456; M. WYCKAERT, *Kapitaal in N.V. en B.V.B.A. Vermogens- en kapitaalvorming door inbreng – Rechten en plichten van vennoten, o.c.*, 192-193; M. COIPEL, *Les sociétés privées à responsabilité limitée, o.c.*, 155; P. HAINAUT-HAMENDE, "L'article 440 C. Soc.", l.c., 5; J.F. GOFFIN, *Responsabilités des dirigeants de sociétés, o.c.*, 53.
- ²³ BVBA.
- ²⁴ NV.
- ²⁵ X. DIEUX, "L'article 29ter des lois coordonnées sur les sociétés commerciales est-il applicable à l'augmentation du capital social ?", *Rev. Prat. Soc.* 1980, (245) 255.
- ²⁶ J.-M. VAN HILLE, *La société anonyme. Aspects juridiques et pratiques, o.c.*, 82, nr. 162; P. HAINAUT-HAMENDE et G. RAUCQ, *Les sociétés anonymes. La constitution de la société, o.c.*, 128, nr. 84 ; F. BOUCKAERT, *Notarieel vennootschapsrecht N.V. en B.V.B.A., o.c.*, 192; P. HAINAUT-HAMENDE, "Article 440 C. soc.", l.c., 6, nr. 12.
- ²⁷ Fusie door oprichting van een nieuwe vennootschap.
- ²⁸ Splitsing door oprichting van nieuwe vennootschappen.

- ²⁹ T. TILQUIN, *Traité des fusions et scissions*, Brussel, Kluwer Editions Juridiques Belgique, 1993, 233-234; F. BOUCKAERT en L. WEYTS, "Opbouw van de akte houdende fusie en splitsing", in JAN RONSE INSTITUUT (ed.), *De nieuwe fusiewetgeving 1993: vennootschapsrechtelijke en fiscaalrechtelijke aspecten*, Kalmthout, Biblo, 1994, 203-204; F. BOUCKAERT, "Fusies, splitsingen en overdrachten onder algemene titel", in JAN RONSE INSTITUUT (ed.), *Knelpunten van dertig jaar vennootschapsrecht*, Kalmthout, Biblo, 1999, 701; J. VAN BAEL, "Herstructurering, fusies en splitsingen", in sem. IBR-KFBN, *Revisoren en notarissen: de synergieën optimaliseren*, 18 oktober 2002, 10; C. VAN SANTVLIET, "Verslag", in JAN RONSE INSTITUUT (ed.), *Knelpunten van dertig jaar vennootschapsrecht*, o.c., 727; Ph. ERNST en J. VERSTRAELEN, *Reorganisatie van vennootschappen. Fusie, (partiële) splitsing, inbreng van bedrijfstak of van algemeenheid*, Mechelen, Ced.Samsom, 2002, 94; P. HAINAUT-HAMENDE, "Article 440 C. soc.", *l.c.*, 8.
- ³⁰ F. BOUCKAERT en L. WEYTS, "Opbouw van de akte houdende fusie en splitsing", *l.c.*, 203-204; T. TILQUIN, *Traité des fusions et scissions*, o.c., 234; C. VAN SANTVLIET, "Verslag", *l.c.*, 727.
- ³¹ O.a. de verplichting voor de raad van bestuur om een omstandig verslag op te maken waarin de stand van het vermogen van de betrokken vennootschappen wordt uiteengezet en waarin de verrichting vanuit juridisch en economisch oogpunt moet worden toegelicht en verantwoord.
- ³² F. BOUCKAERT en L. WEYTS, "Opbouw van de akte houdende fusie en splitsing", *l.c.*, 203-204; T. TILQUIN, *Traité des fusions et scissions*, o.c., 234; C. VAN SANTVLIET, "Verslag", *l.c.*, 727; P. HAINAUT-HAMENDE, "Article 440 C. soc.", *l.c.*, 8.
- ³³ F. BOUCKAERT en L. WEYTS, "Opbouw van de akte houdende fusie en splitsing", *l.c.*, 204; J. VAN BAEL, *l.c.*, 10.
- ³⁴ T. TILQUIN, *Traité des fusions et scissions*, o.c., 234; J.M. NELISSEN GRADE, "Rechtshandelingen die leiden tot een fusie", in JAN RONSE INSTITUUT (ed.), *De nieuwe fusiewetgeving 1993: vennootschapsrechtelijke en fiscaalrechtelijke aspecten*, o.c., 83; P. HAINAUT-HAMENDE, "Article 440 C. soc.", *l.c.*, 8.
- ³⁵ C. VAN SANTVLIET, "Verslag", *l.c.*, 727.
- ³⁶ *Ibid.*, 727.
- ³⁷ Th. TILQUIN, *Traité des fusions et des scissions*, o.c., 236-237, nr. 333; F. BOUCKAERT, *Notarieel vennootschapsrecht N.V. en B.V.B.A.*, o.c., 701; Ph. ERNST en J. VERSTRAELEN, *Reorganisatie van vennootschappen. Fusie, (partiele) splitsing, inbreng van bedrijfstak of van algemeenheid*, o.c., 93-94.
- ³⁸ Zie contra: P. COUSSEMENT en M. TISON, "Oprichtersaansprakelijkheid", in *FLI Working Paper Series* (<http://www.law.rug.ac.be/fli/WP/WPindex.html>), 6, nr. 10: Deze auteurs zijn van mening dat de oprichtersaansprakelijkheid in voorkomend geval ten laste moet worden gelegd van de bestuurders van de overgenomen c.q. gesplitste vennootschappen. Het zijn immers de bestuurders die de beslissingsvorming wezenlijk sturen.
- ³⁹ Derde Richtlijn 78/855/EEG van de Raad van 9 oktober 1978 op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag betreffende fusies van naamloze vennootschappen.
- ⁴⁰ Zesde Richtlijn 82/891/EEG van de Raad van 17 december 1982 op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag betreffende splitsingen van naamloze vennootschappen.
- ⁴¹ Zie artikel 211 WIB '92.
- ⁴² Zie artikel 677 W. Venn.
- ⁴³ F. BOUCKAERT, *Notarieel vennootschapsrecht N.V. en B.V.B.A.*, o.c., 1042; J.J. COUTURIER, "De "partiële splitsing" belastingvrij", *A.F.T.* 2001, afl. 10, 367-370; Ph. ERNST en J. VERSTRAELEN, *Reorganisatie van vennootschappen. Fusie, (partiële) splitsing, inbreng van bedrijfstak of van algemeenheid*, o.c., 468; J. VERSTRAELEN en I. VAN DE WOESTEYNE, "De volledig belastingvrije partiële splitsing in de inkomstenbelastingen", *T.F.R.* 2002, 393; H. DE WULF, "Partiële splitsing", *Acc. & Bedr.* 2002, afl. 4, 8 en 11-12; W. VANDENBERGHE, "Partiële splitsing. Waarom nog splitsen als men kan partieel splitsen?", *T.F.R.* 2002, 243.
- ⁴⁴ Zie supra, nr. 12.
- ⁴⁵ Zie supra, nr. 12.
- ⁴⁶ Volgens P. COUSSEMENT en M. TISON verdient deze benadering de voorkeur, zie P. COUSSEMENT en M. TISON, "Oprichtersaansprakelijkheid", *l.c.*, 7, nr. 11.
- ⁴⁷ P. COUSSEMENT en M. TISON, "Oprichtersaansprakelijkheid", *l.c.*, 6-7, nr. 11.
- ⁴⁸ Zie artikel 211 W.I.B. '92.
- ⁴⁹ M. DALLE, "Wat het financieel plan niet is", *A.J.T.* 1994-95, (172) 173, noot onder Gent 5 oktober 1994; M. WYCKAERT, *Kapitaal in N.V. en B.V.B.A. Vermogens- en kapitaalvorming door inbreng – Rechten en plichten van vennoten*, o.c., 194, nr. 254; F. BOUCKAERT, *Notarieel vennootschapsrecht N.V. en B.V.B.A.*, o.c., 193.
- ⁵⁰ E. SMIT, "Le capital social et la responsabilité des fondateurs", *DAOR* 1991, 15.
- ⁵¹ E. SMIT, "Le capital social et la responsabilité des fondateurs", *l.c.*, 15; P. HAINAUT-HAMENDE en G. RAUCQ, *Les sociétés anonymes. La constitution de la société*, o.c., 129; M. WYCKAERT, *Kapitaal in N.V. en B.V.B.A. Vermogens- en kapitaalvorming door inbreng – Rechten en plichten van vennoten*, o.c., 194, nr. 254; K. GEENS, M. DENEFF, R. TAS,

- F. HELLEMANS en J. VANANROYE, "Overzicht van rechtspraak vennootschappen (1992-1998)", *I.c.*, 249, nr. 174; J.-F. GOFFIN, *Responsabilités des dirigeants de sociétés, o.c.*, 63.
- ⁵² Voor een toepassing hiervan: Kh. Hasselt 25 maart 1982, *Limb. Rechtsl.* 1982, (201)202; zie ook J. RONSE, *Belangrijkste toevoegingen en wijzigingen aan "Algemeen deel van het vennootschapsrecht"*, *o.c.*, 60; P. HAINAUT-HAMENDE, "L'article 440 C. Soc.", *I.c.*, 5.
- ⁵³ M. WYCKAERT, *Kapitaal in N.V. en B.V.B.A. Vermogens- en kapitaalvorming door inbreng – Rechten en plichten van vennoten, o.c.*, 195, nr. 256.
- ⁵⁴ M. WYCKAERT, *Kapitaal in N.V. en B.V.B.A. Vermogens- en kapitaalvorming door inbreng – Rechten en plichten van vennoten, o.c.*, 196, nr. 256; F. BOUCKAERT, "Artikel 456 W. Venn.", in *Vennootschappen en verenigingen. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, 7 (voetnoot 3).
- ⁵⁵ Artikel 229, 5° W. Venn. (BVBA); artikel 405, 5° W. Venn. (CVBA); artikel 456, 4° W. Venn. (NV); artikel 657 W. Venn. (Comm.VA).
- ⁵⁶ H. MICHEL, *La S.P.R.L. unipersonnelle. Approche théorique et pratique, o.c.*, 154; F. BOUCKAERT, *Notarieel vennootschapsrecht N.V. en B.V.B.A., o.c.*, 193; X., *Liber Amicorum Marcel Verschelden, o.c.*, 228; P. COUSSEMENT en M. TISON, "Oprichtersaansprakelijkheid", *Financial Law Institute, Working Paper Series*, afl. 2003/6, 31, nr. 68; J.F. GOFFIN, *Responsabilités des dirigeants de sociétés, o.c.*, 55.
- ⁵⁷ Artikel 440 W. Venn. (NV); artikel 215 W. Venn. (BVBA); artikel 391 W. Venn. (CVBA); artikel 657 W. Venn. (Comm.VA).
- ⁵⁸ Artikel 229, 5° W. Venn. (BVBA); artikel 405, 5° W. Venn. (CVBA); artikel 456, 4° W. Venn. (NV); artikel 657 W. Venn. (Comm.VA).
- ⁵⁹ Artikel 9, §1, lid 4 Wet op het notarisambt (Ventôsewet).
- ⁶⁰ R. DE VALKENEER, "Le notaire et son devoir de conseil", *Rev. Not. B.* 2002, 374; P. HAINAUT-HAMENDE, "l'article 440 C. soc.", *I.c.*, 8.
- ⁶¹ Kh. Charleroi 30 maart 1999, *R.J.S.C.* 2001, (186) 189; C. VAN-HALEWYN, "Le plan financier et la responsabilité civile notariale", *Rev. not. B.* 1982, 9; P. HAINAUT-HAMENDE et G. RAUCQ, *Les sociétés anonymes. La constitution de la société, o.c.*, 129; H. MICHEL (Ed.), *La S.P.R.L. unipersonnelle. Approche théorique et pratique, o.c.*, 156; X., *Liber Amicorum Marcel Verschelden, o.c.*, 228; P. COUSSEMENT en M. TISON, "Oprichtersaansprakelijkheid", *I.c.*, 31, nr. 68; P. HAINAUT-HAMENDE, "l'article 440 C. soc.", *I.c.*, 8.
- ⁶² Kh. Charleroi 30 maart 1999, *J.L.M.B.* 2000, (278) 282; *Rev. Not. B.* 2002, (367) 370-371; P. HAINAUT-HAMENDE et G. RAUCQ, *Les sociétés anonymes. La constitution de la société, o.c.*, 130; X., "Le rôle et les responsabilités du notaire dans l'établissement du plan financier", noot onder Kh. Charleroi 30 maart 1999, *Recueil annuel de jurisprudence en droit des sociétés commerciales 2001*, 190; J.F. GOFFIN, *Responsabilités des dirigeants de sociétés, o.c.*, 56.
- ⁶³ C. VANHALEWYN, "Le plan financier et la responsabilité civile notariale", *I.c.*, 10; X., *Liber Amicorum Marcel Verschelden, o.c.*, 228; H. MICHEL (Ed.), *La S.P.R.L. unipersonnelle. Approche théorique et pratique, o.c.*, 156; P. COUSSEMENT en M. TISON, "Oprichtersaansprakelijkheid", *I.c.*, 31, nr. 68; P. HAINAUT-HAMENDE, "l'article 440 C. soc.", *I.c.*, 8.
- ⁶⁴ M. WYCKAERT, *Kapitaal in N.V. en B.V.B.A. Vermogens- en kapitaalvorming door inbreng – Rechten en plichten van vennoten, o.c.*, 193, nr. 252.
- ⁶⁵ J. HAUSTRAETE, "Het financieel plan: wie is verantwoordelijk?", *Pacioli* 30 september 2000, afl. 83, 4; P. HAINAUT-HAMENDE, "l'article 440 C. soc.", *I.c.*, 8.
- ⁶⁶ P. COUSSEMENT en M. TISON, "Oprichtersaansprakelijkheid", *I.c.*, 31, nr. 68.
- ⁶⁷ Kh. Charleroi 30 maart 1999, *Rev. Not. B.* 2002, (367) 370; P. HAINAUT-HAMENDE et G. RAUCQ, *Les sociétés anonymes. La constitution de la société, o.c.*, 130; M. WYCKAERT, *Kapitaal in N.V. en B.V.B.A. Vermogens- en kapitaalvorming door inbreng – Rechten en plichten van vennoten, o.c.*, 193, nr. 252; F. BOUCKAERT, *Notarieel Vennootschapsrecht N.V. en B.V.B.A., o.c.*, 193.
- ⁶⁸ P. HAINAUT-HAMENDE en G. RAUCQ, *Les sociétés anonymes. La constitution de la société, o.c.*, 130; J. HAUSTRAETE, *I.c.*, 4; P. HAINAUT-HAMENDE, "l'article 440 C. soc.", *I.c.*, 8.
- ⁶⁹ X., "Le rôle et les responsabilités du notaire dans l'établissement du plan financier", *R.J.D.S.* 2001, 190; R. DE VALKENEER, "Le notaire et son devoir de conseil", *Rev. Not. B.* 2002, 375.
- ⁷⁰ H. MICHEL, *La S.P.R.L. unipersonnelle. Approche théorique et pratique*, Brussel, Bruylant, 1988, 154; F. BOUCKAERT, *Notarieel vennootschapsrecht N.V. en B.V.B.A., o.c.*, 193; X., *Liber Amicorum Marcel Verschelden, o.c.*, 228; P. COUSSEMENT en M. TISON, "Oprichtersaansprakelijkheid", *Financial Law Institute, Working Paper Series*, afl. 2003/6, 31, nr. 68; J.F. GOFFIN, *Responsabilités des dirigeants de sociétés*, Brussel, Larcier, 2004, 55.
- ⁷¹ Verslag Vernimmen, *Parl. St. Senaat* 1977-1978, nr. 415/2, 143.
- ⁷² B. VERSCHULDEN, "Het financieel plan", in *Liber Amicorum Marcel Verschelden*, Diegem, Ced.Samsom, 2001, 221-222.

Fiscaliteit

Notionele interest: een frisse wind door de ondernemingen...

ROGER LASSAUX

Directieadviseur IAB
Belastingconsulent

Aan deze maatregel die van gezond verstand getuigt, zijn voor de kmo's redelijke, maar reële compensaties verbonden. En de berekening is echt geen sinecure. Een grondige bespreking van deze nieuwe stimulans in de zin van het K.B. 15, die werd ingevoerd bij de Wet van 22 juni 2005.

De maatregel voorziet ook in de welkome schrapping van het registratierecht op inbrengen in vennootschap...

U ZEGT

“ONDERGEKAPITALISEERD”...

Wie het belang van de maatregel ten volle wil inschatten, kan niet omheen de argumentatie van het VBO die er aan de basis van ligt. De grondgedachte is de ongelijke

fiscale behandeling van de financiering van investeringen, naargelang deze met geleend dan wel met eigen vermogen worden gerealiseerd. Als een onderneming, in de huidige stand van de fiscale wetgeving, krediet van derden opneemt, kan de daarop betaalde rente volledig van de belastbare grondslag worden afgetrokken, als het tenminste geen buitenlands kapitaal betreft. Maar dat geldt niet voor het risicokapitaal, het eigen vermogen, gevormd door externe kapitaal-inbrengen en/of door autofinanciering. Als de investeerder een natuurlijke persoon is en als we als berekeningsgrondslag een tarief in de vennootschapsbelasting van 39 % en een bevrijdende roerende voorheffing van 25 % op dividenden en van 15 % op interest nemen, is de berekening van het netto-inkomen dat overblijft van een brutowinst van één euro gauw gemaakt. Dat gaat

van 85 cent $((1 - 0,15) \times 1 \text{ euro})$, als de lening met interest wordt vergoed, tot 49,50 cent $((1 - 0,25) \times (1 - 0,34))$ als de investering met door dividenden vergoed eigen vermogen wordt gefinancierd. Een verschil van 60 %. En dat is des te schrijnender als we de structurele moeilijkheden van de kmo's om op de eerste of tweede markt krediet te krijgen beschouwen, met alle problemen van dien op het stuk van de solvabiliteit en de rendabiliteit.

Gelukkig zal deze manifest sturende economische discriminatie van het risicokapitaal tegenover het vreemd vermogen vanaf aanslagjaar 2007 sterk worden afgezwakt. Het wondermiddel dat we hier onder uw aandacht willen brengen is de “notionele interest”. *In concreto* wordt de notionele interest berekend die de onderneming had moeten betalen, indien ze niet met eigen vermogen zou

zijn gefinancierd, maar een beroep had gedaan op vreemd vermogen. Daartoe neemt men als waarderingscoëfficiënt het tarief van de door de Belgische Staat uitgegeven lineaire obligaties op lange termijn, vermeerderd met 0,50 % voor de kmo's, en past men het geheel toe op het "gecorrigeerd" bedrag van het eigen vermogen van de betrokken onderneming bij het begin van het belastbaar tijdperk. Het aldus bekomen bedrag, dat de component die overeenstemt met een risicovrije rentevoet in de risicokapitaalkosten vertegenwoordigt, mag van de belastbare grondslag worden afgetrokken. Om niets verloren te laten gaan, kan een verlieslatende onderneming het aftrekbaar bedrag overdragen naar een later jaar waarin ze winst zal hebben. Deze overdracht zal 7 jaar geldig zijn.

Dat zijn, zeer kort samengevat, de grote lijnen van de Wet van 22 juni 2005 tot invoering van een belastingaftrek voor risicokapitaal, en tot wijziging van de artikelen 43, 201, 207, 236 en 523 WIB 1992. Tevens wordt in het Wetboek van de inkomstenbelastingen een nieuwe Onderafdeling IIIbis – Aftrek voor risicokapitaal - ingelast die de artikelen 205bis tot 205octies omvat (B.S. van 30 juni 2005). Bij het lezen van het hiernavolgend artikel zult u snel merken dat een

(1) Voor een zelfde belastbaar tijdperk is het gebruik van de investeringsreserve niet verenigbaar met het voordeel van de notionele interest.

aandachtig onderzoek van deze bepalingen weliswaar adequate antwoorden verstrekt. Maar door de zeer complexe formulering ervan geven ze ook aanleiding tot interpretatieproblemen die we aan de hand van de parlementaire werkzaamheden trachtten op te lossen. Hoewel het principe duidelijk is - de bevordering van de financiering van de ondernemingen met eigen vermogen – geldt dat bijvoorbeeld niet voor de berekening van de grondslag op basis waarvan deze bijkomende aftrek moet worden toegepast.

1 januari 2006 is niet meer ver af. Het is dus de hoogste tijd om een goed inzicht te krijgen op deze

nieuwe wet in al haar facetten. Hierna vindt u, gecomprimeerd in acht bladzijden, het belang, de toepassingsmodaliteiten en – keerzijde van de medaille – de budgettaire compensaties van de nieuwe wet. De gewone investeringsaftrek en het belastingkrediet voor de kmo's worden geschrapt. En wat meer is, elke kmo die voor de vrijgestelde investeringsreserve kiest, zal drie jaar uit de aftrek voor risicokapitaal worden gesloten. En dan hebben we het nog niet over de nieuwe wijze van berekening van de meerwaarden op activa die voor de uitoefening van de beroepswerkzaamheid werden gebruikt... 't Is maar dat u het weet!

DE SLEUTELS VOOR HET BUDGETTAIR EVENWICHT

A. Te compenseren bedrag

- kost aftrek notionele interest	€ 476 miljoen
- verhoging notionele interest kmo met 0,50 %	€ 30 miljoen
- kost afschaffing inbrengrecht	€ 60 miljoen
TOTAAL	€ 566 miljoen

B. Compensaties

- afschaffing belastingkrediet kmo's	€ 17 miljoen
- besparing op investeringsreserve (1)	€ 60 miljoen
- afschaffing investeringsaftrek vennootschappen, behalve octrooien, R&D, rationeler energieverbruik, beveiliging, herbruikbare drankverpakkingen	€ 41,3 miljoen
- anti-misbruikbepaling notionele interest (villavenootschappen)	€ 53,6 miljoen
- terugverdieneffect	€ 57,6 miljoen
- wijziging vaststelling fiscale meerwaarde (niet-aftrek verkoopkosten)	€ 336,5 miljoen
TOTAAL	€ 566 miljoen

VOOR ALLE VENNOOTSCHAPPEN?

Deze aftrek is bestemd voor vennootschappen (en andere rechtspersonen), mits ze onderworpen zijn aan de Belgische vennootschapsbelasting (art. 205*octies* WIB 1992).

Buitenlandse vennootschappen die in België over een vaste inrichting beschikken of alhier belastbare onroerende inkomsten verkrijgen, zullen ook voor de aftrek in aanmerking komen onder de door de Koning te bepalen voorwaarden (art. 236 WIB 1992).

Er moet dus geen onderscheid worden gemaakt tussen een kleine vennootschap (in de zin van artikel 15, § 1 W. Venn.) en een grote vennootschap, zoals dat geldt voor de afschrijvingen (mogelijkheid om een volledige annuïteit af te schrijven op in het boekjaar aangeschafte of verwreemde activa en bijkomende kosten) of voor de toekenning van de verhoogde investeringsaftrek voor investeringen in beveiliging. Het enige onderscheid is dat de kmo's aanspraak hebben op een met 0,50 % verhoogd tarief, zoals we hierna zullen zien. Als kleine vennootschappen – die overeenkomstig artikel 5 van de Boekhoudwet van 17 juli 1975 geen jaarrekening moeten opstellen – voor de maatregel in aanmerking willen komen, moeten ze evenwel van deze vrijstelling afzien. Het in aanmerking te nemen risicokapitaal stemt, behoudens enige correcties (zie hierna, gecorrigeerd eigen vermogen) immers overeen met het bedrag van het eigen vermogen van de vennootschap aan het einde van het voorgaande belastbare tijdperk,

dat overeenkomstig de wetgeving betreffende de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen werd bepaald.

Overeenkomstig artikel 205*octies* zijn vijf soorten vennootschappen evenwel uit het voordeel van het stelsel van de notionele interest gesloten. Waarom? Het van het gemeen recht afwijkend belastingstelsel dat ze genieten...

1. Coördinatiecentra die (uiterlijk tot 31/12/2010) van de bepalingen van K.B. nr. 187 van 30 december 1982 blijven genieten;
2. Vennootschappen opgericht in een reconversiezone, zolang ze, voor het betreffend belastbaar tijdperk, nog van de vrijstelling van de dividenden genieten (artikel 59 van de Herstellwet van 31 juli 1984);
3. Beleggingsvennootschappen zoals bevak, bevek en vbs (Wet van 4 december 1990 betreffende de financiële verrichtingen en de financiële markt);
4. Coöperatieve participatievennootschappen (Wet van 22 mei 2001 betreffende de werknemersparticipatie in het kapitaal en in de winst van de vennootschappen);
5. Zeevaartvennootschappen die aan de bijzondere belasting op de tonnage zijn onderworpen (art. 115, 121 of 124 van de Programmawet van 2 augustus 2002).

WELK TARIEF?

Artikel 205*quater* WIB 1992, de essentie van de nieuwe fiscale stimulans, bepaalt: “De aftrek voor risicokapitaal is gelijk aan het overeenkomstig artikel

205*ter* bepaalde risicokapitaal vermenigvuldigd met een vast tarief dat voor elk belastbaar tijdperk wordt bepaald”. Hoe? De fictieve rente van het eigen vermogen wordt berekend volgens het gemiddeld tarief van de door de Belgische Staat uitgegeven lineaire obligaties op 10 jaar. Het is gelijk aan het gemiddelde van de door het Rentenfonds maandelijks bekendgemaakte referentie-indexen J (zie <http://www.nbb.be/rk/N/page01fr.htm>).

Dat tarief, dat momenteel 3,70 % bedraagt, zal voor elk aanslagjaar worden vastgesteld.

Voor het eerste aanslagjaar, met name 2007, is het de rente van 31 december 2005 die als referentie zal dienen. Voor de volgende aanslagjaren wordt het tarief vastgesteld op basis van de referentie-indexen van het voorlaatste jaar (2006 bijvoorbeeld), vóór het aanslagjaar (2008).

Merk op dat de wet, in tegenstelling tot de aanvankelijk voorziene geldigheidsperiode van drie jaar, nu in een jaarlijkse tariefaanpassing voorziet. Het referentetarief mag voor elk aanslagjaar niet meer dan één procentpunt (naar boven of naar onder) afwijken van het tarief dat voor het vorige aanslagjaar werd toegepast, tenzij daar bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit uitdrukkelijk wordt van afgeweken.

Belangrijk detail: de kmo's bedoeld bij artikel 15, § 1 van het Wetboek van vennootschappen hebben aanspraak op een met 0,50 % verhoogd tarief. Gelet op de verhogingen, ingevoerd bij het K.B. van 25 mei 2005 (B.S. van 7 juni 2005), die met terugwerkende kracht van toepassing zijn

op de vanaf 31 december 2004 afgesloten jaarrekeningen, betreft het vennootschappen met rechtspersoonlijkheid die voor het laatste afgesloten boekjaar niet meer dan één van de volgende criteria overschrijden:

- jaargemiddelde (in voltijdse equivalenten) van het personeelsbestand : 50.
Uitsluitend beoogd is het personeel dat verbonden is door een arbeids- of stageovereenkomst;
- jaaromzet, exclusief BTW: 7 300 000 EUR;
- balanstotaal (K.B. van 30 april 2001): 3 650 000 EUR;

tenzij het jaargemiddelde van het personeelsbestand meer dan 100 bedraagt. In dat geval wordt de vennootschap steeds als een grote vennootschap beschouwd (art. 15, § 1 W. Venn.).

Voor vennootschappen die hun activiteiten aanvangen, worden deze drempels bij het begin van het boekjaar te goeder trouw geschat (art. 15, § 1, lid 1 W. Venn.).

Om te weten te komen of een vennootschap al dan niet als klein kan worden beschouwd, dient men zich op het laatste afgesloten boekjaar te baseren. Als een vennootschap voor boekjaar 2004 niet aan deze criteria voldoet, wordt ze, vanaf aanslagjaar 2005, in principe als groot beschouwd. Luidens artikel 15, § 2 van het Wetboek van vennootschappen wordt de strengheid van deze regel als volgt afgezwakt: als een onderneming het vorige boekjaar deze criteria niet overschreed, wordt ze voor het lopende boekjaar als klein beschouwd, ook al voldoet ze voor dat boekjaar niet langer aan de criteria daartoe vereist (art. 15, § 2, lid 2 W. Venn.).

Als een onderneming het vorige boekjaar deze criteria daarentegen wel overschreed, wordt ze voor het lopende boekjaar niet langer als klein beschouwd, ook al voldoet ze voor dat boekjaar wel aan de criteria daartoe vereist (art. 15, § 2, lid 3 W. Venn.).

BEREKENINGSGRONDSLAG? EIGEN VERMOGEN...

De sluitsteen van het systeem is uiteraard het bedrag van het eigen vermogen aan het einde van het voorgaande belastbare tijdperk, zoals dat blijkt uit de bij de NBB neergelegde balans en vastgesteld overeenkomstig de boekhoudwetgeving, in principe de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen (art. 205ter, § 1 WIB 1992). Als de vennootschap meteen aanspraak maakt op de aftrek, is het eigen vermogen dat van de balans per 31/12/2005, tenminste als de jaarrekening op het einde van het kalenderjaar wordt afgesloten. Voor de belastingplichtigen die aan de vennootschapsbelasting onderworpen zijn, op wie de Wet van 27 juni 1921 betreffende de vzw's, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen van toepassing is, wordt onder eigen vermogen, het eigen vermogen verstaan zoals blijkt uit de balans die door deze belastingplichtigen is opgemaakt (art. 205ter, § 8 WIB 1992).

MAAR "GECORRIGEERD" EIGEN VERMOGEN...

Maar we zijn nog niet uit de zorgen! Immers: er moeten een aantal "correcties" worden uitgevoerd die betrekking hebben op de fiscale nettowaarde of op de netto boekwaarde van bepaalde

activabestanddelen aan het einde van het voorgaande belastbare tijdperk. De bewijslast ervan berust bij de Administratie. Zoals we zullen zien, is het de bedoeling onder meer een aantal "buitenkansjes" uit de berekeningsgrondslag te sluiten zoals de "buitensporige" activa (in de zin van artikel 53, 10° WIB 1992), privé-activa, en zelfs bepaalde onroerende goederen waarvan een bedrijfsleider van de eerste categorie het gebruik heeft, waarbij een onderscheid wordt gemaakt naargelang deze activa onroerende inkomsten opbrengen in België of in het buitenland.

Behalve met de kapitaalsubsidies (MAR 15) en de herwaarderingsmeerwaarden (MAR 12) op niet uitgesloten bestanddelen (art. 205ter, § 5 WIB 1992) moet de berekeningsgrondslag nog worden verminderd met de volgende bestanddelen:

1. *De fiscale nettowaarde van de financiële vaste activa en aandelen* (art. 205ter, § 7 WIB 1992). Om getrapte aftrekken te vermijden, worden uitdrukkelijk twee soorten aandelen beoogd. Enerzijds de eigen aandelen (MAR 50) en de financiële vaste activa die uit deelnemingen en andere aandelen bestaan (in de zin van artikel 202, § 2, lid 2 voor de kredietinstellingen, de verzekeringsondernemingen en de beursvennootschappen – art. 73/4ter KB/WIB 1992). Anderzijds de aandelen van beleggingsvennootschappen waarvan de inkomsten in aanmerking komen om krachtens de artikelen 202 en 203 WIB 1992 als DBI van de winst te worden afgetrokken.

Voor sommige van deze bestanddelen is het dus de fiscale waarde en niet de netto boekwaarde die

bij het einde van het belastbaar tijdperk in aanmerking wordt genomen. Daaruit volgt dat, als een vennootschap een waardevermindering boekt op een deelneming in haar bezit, maar deze fiscaal wordt verworpen, de verminderde waarde in de berekeningsgrondslag voor de aftrek moet worden opgenomen. Daarentegen wordt geen rekening gehouden met geboekte maar niet-verwezenlijkte meerwaarden.

2. *De netto boekwaarde van de activa die worden aangewend door een vaste inrichting waarover de vennootschap in het buitenland beschikt, of de onroerende goederen in het buitenland die geen deel uitmaken van dergelijke inrichting (art. 205ter, § 2, lid 2 WIB 1992).* Wanneer een vennootschap over een inrichting beschikt in een land waarmee België een overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting heeft gesloten, zijn de inkomsten van deze inrichting in België in principe vrijgesteld van belasting, en wel ten belope van het aan deze inrichting toerekenbaar bruto-inkomen, verminderd met alle toegestane aftrekken in verband met de verkrijging van dit inkomen. Zoals u weet, dient volgens het Belgisch boekhoudrecht in de jaarrekening geen onderscheid te worden gemaakt tussen het eigen vermogen dat aangewend wordt voor de buitenlandse inrichting en het andere eigen vermogen van de vennootschap. Derhalve is het, het volgens het Belgisch boekhoudrecht bepaald boekhoudkundig actief dat als referentie dient. Het stemt overeen met het verschil tussen de netto boekwaarde van de activa die voor de buitenlandse inrichting worden aangewend, verminderd met de schulden en voorzieningen die aan deze

inrichting kunnen worden toegerekend, *mutatis mutandis* bepaald volgens dezelfde principes die worden gebruikt voor de bepaling van de vrijgestelde winst in toepassing van de overeenkomst tot vermindering van dubbele belasting.

Ook in het tweede geval, wanneer de vennootschap in het buitenland over één of meer onroerende goederen, zakelijke rechten op deze goederen of persoonlijke rechten die onrechtstreeks op dergelijke goederen betrekking hebben, beschikt, zonder aldaar een vaste inrichting te hebben, wordt vorenstaande regel volledig toegepast. Dat betekent dat de netto boekwaarde van dat onroerend goed, verminderd met de erop betrekking hebbende schulden en voorzieningen, uit de berekeningsgrondslag moet worden gesloten.

3. *De netto boekwaarde van materiële vaste activa in zover de erop betrekking hebbende kosten op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen (art. 205ter, § 2, lid 2 WIB 1992).*

Deze uitsluiting van "buitensporige" activa wordt beoordeeld op grond van de criteria van artikel 53, 10° WIB 1992.

4. *De boekwaarde van activa die geen inkomsten opbrengen.* Tot deze restcategorie behoren onder meer de bestanddelen die als belegging worden gehouden of die door de aard ervan niet bestemd zijn om een periodiek belastbaar inkomen voort te brengen (juwelen, kunstwerken, enz.).

De naleving van de eerste voorwaarde, die enkel de aard van het betrokken actiefbestanddeel betreft, ongeacht de concrete

voorwaarden waaronder het door de vennootschap wordt gebruikt, sluit - alleszins uit het voordeel van de aftrek - juwelen, edele metalen en kunstwerken, maar bijvoorbeeld geen gebouwde onroerende goederen uit. Onder periodieke belastbare inkomsten worden geen potentiële meerwaarden of uitzonderlijke of marginale inkomsten, zoals de occasionele verhuur van een kunstwerk, verstaan.

Volgens de Memorie van Toelichting gaat het om activa die men passief bezit, zonder dat zij rechtstreeks of onrechtstreeks dienen voor het uitoefenen van een economische activiteit die door de vennootschap effectief wordt verricht. Dergelijke belegging is, steeds volgens de Memorie van Toelichting, een actiefbestanddeel dat, mocht de vennootschap een natuurlijke persoon zijn, van zijn privé-vermogen deel zou uitmaken veeleer dan dat het voor de uitoefening van zijn beroepsactiviteit zou zijn bestemd. De beoordeling van dergelijke situatie is afhankelijk van de concrete omstandigheden waaronder dit activum in bezit wordt gehouden.

5. *De boekwaarde van de onroerende goederen of andere zakelijke rechten, waarvan een zaakvoerder, een bestuurder of een vereffenaar van een vennootschap (of hun echtgenoot of niet meerderjarige kinderen) het gebruik hebben.*

Merk op dat, niettegenstaande alleen de bedrijfsleiders van de eerste categorie (cf. art. 32, lid 1, 1° WIB 1992) worden beoogd, desgevallend de totale waarde van het goed moet worden uitgesloten, zonder toepassing te maken van de proportionele regel volgens het werkelijk ter beschikking gesteld gedeelte.

Maar wat te doen wanneer de waarde van één de hiervoor besproken correctieposten in de loop van het belastbaar tijdperk verandert?

Met betrekking tot de wijzigingen die zich voordoen in verband met de uit te sluiten bestanddelen van een buitenlandse inrichting zullen de regels later bij afzonderlijk K.B. worden vastgesteld. Voor de andere gevallen moet het risicokapitaal, naargelang het geval, worden vermeerderd of verminderd met het bedrag van de gewogen gemiddelde wijziging in meer of in min. Daarbij wordt elke wijziging geacht zich voor te doen op de eerste dag van de betrokken kalendermaand. Elke wijziging wordt vermenigvuldigd met het aantal kalendermaanden dat nog blijft lopen en gedeeld door het totale aantal kalendermaanden van het belastbaar tijdperk.

DRIE JAAR ONBESCHIKBAARHEID... EN EEN FORMULIER

Nu we de wijze van berekening kennen, moeten we de voorwaarden voor de toekenning, en uiteraard voor het behoud van deze aftrek van naderbij bekijken.

De aftrek voor risicokapitaal zal uiteraard buiten de boekhouding om gebeuren. Hij zal op blz. 3, vak IV. – “Uiteenzetting van de winst” van de belastingaangifte een aftrekpost vormen, met name na rubriek 5 “Aftrek van DBI”, en vóór de recuperatie van vorige verliezen (rubriek L) en de investeringsaftrek. Zoals gewoonlijk zal de vennootschap bij haar aangifte in de vennootschapsbelasting voor het aanslagjaar waarvoor ze de aftrek aanvraagt, een opgave moeten voegen waarvan het model zal worden vastgesteld door de Minister van Financiën,

volgens dewelke het bijzonder eenvoudig zal zijn (art. 205septies WIB 1992).

Het wordt wel gecompliceerder als we de grondvoorwaarden beschouwen. Hoewel de aftrek niet afhankelijk is gesteld van de wijze waarop de vennootschap haar resultaten verwerkt, met name of ze deze reserveert dan wel als dividend uitkeert, is hij wel onderworpen aan de naleving van een tijdelijke onaantastbaarheidsvoorwaarde, die nauw verwant is aan het welbekende model van artikel 190 WIB 1992. Een bedrag gelijk aan de verleende aftrek moet bij de resultaatverwerking op een rekening van het passief (onbeschikbare reserve) worden geboekt en blijven gedurende het belastbaar tijdperk en de drie daarop volgende jaren. Tijdens deze sperperiode mag het niet tot grondslag dienen voor de berekening van de jaarlijkse dotatie aan de wettelijke reserve of van enige beloning of toekenning. Gevolg: kmo's die snel aan herstel toe zijn en zich haasten om tijdens boekjaar 2006 (balans per 31/12/2006 – aanslagjaar 2007) hun eigen vermogen op te trekken, zullen op grond daarvan pas vanaf aanslagjaar 2010 dividenden kunnen uitkeren ingevolge een besluit dat hun algemene vergadering in de loop van het jaar 2011 zal nemen.

Wanneer niet meer voldaan is aan deze verplichting wordt het reeds effectief verleende gedeelte ervan belast als winst van het belastbare tijdperk waarin het niet-naleven van die verplichting zich voordoet en verliest het nog niet effectief verleende gedeelte zijn recht op overdraagbaarheid.

De verkregen aftrek is pas definitief verworven na verloop van de

drie jaar, ongeacht de latere bestemming van de gereserveerde bedragen.

OVERDRACHT VAN DE VRIJSTELLING?

Wanneer er geen of onvoldoende belastbare grondslag is om de aftrek voor risicokapitaal mee te verrekenen, wordt de niet voor dat belastbaar tijdperk verleende aftrek achtereenvolgens overgedragen naar de zeven volgende kalenderjaren (*Parl.St. Kamer, 2004-2005, nr. 51, p. 50*), tenzij in geval van verwerving of van wijziging van de controle van de vennootschap die zich ondertussen voordoet en niet beantwoordt aan rechtmatige economische of financiële behoeften (toepassing van art. 207, lid 2 WIB 1992). In dergelijk geval zijn de overgedragen aftrekken voor risicokapitaal, maar evenmin de overgedragen investeringsaftrekken en vorige beroepsverliezen niet aftrekbaar van de winst van dat tijdperk noch van deze van enig later belastbaar tijdperk.

Zoals we hierna zullen zien, geldt deze overdracht ook voor de kmo's die een investeringsreserve hebben aangelegd, zodat de aftrek voor risicokapitaal niet meer mogelijk is

VANAF WANNEER?

Op een enkele uitzondering na treden de door de Wet van 22 juni 2005 ingevoerde stimulerende maatregelen in verband met de aftrek voor risicokapitaal in werking vanaf aanslagjaar 2007. De afschaffing van het inbrengrecht heeft uitwerking vanaf 1 januari 2006. Elke wijziging die vanaf 23 april 2005 aan de afsluitingsdatum van de jaarrekening wordt aangebracht, is zonder uit-

werking op de toepassing van deze bepalingen.

VRIJSTELLING VAN ALLE MEERWAARDEN : NOG ALLEEN HET NETTOBEDRAG...

Zoals dat gewoonlijk bij de invoering van nieuwe fiscale stimuli het geval is, werd er over de kwestie van de onvermijdelijke budgettaire compensaties politiek gemarchandeerd. Met de rekenmachine in de hand heeft onze schatkistbewaarder de kost van de notionele interesten op 476 miljoen begroot, te vermeerderen met zowat 60 miljoen ten gevolge van de afschaffing van het recht van inbreng en 30 miljoen wegens de toekenning van een verhoogd aftrekketarief aan de kmo's. Zijnde in totaal 566 miljoen.

Eén van de middelen die in de pers het vaakst werden geciteerd om de factuur te betalen, was de belasting van de meerwaarden op aandelen, tenminste boven een bepaalde graad van deelneming. Vandaag weten we dat er niets van in huis is gekomen, in elk geval werd het vrijstellingsprincipe volledig behouden. Er zit wel een adder onder het gras: om het bedrag van de meerwaarden op voor de uitoefening van de beroepswerkzaamheid gebruikte actiefbestanddelen te bepalen, moeten de "verkoopkosten" worden afgetrokken. Geraamde winst van de operatie : 336,5 miljoen.

Afgezien van de vaststelling dat de polemiek (zie onder meer Rechtbank van eerste aanleg van Hasselt, 8 september 2004) over de kwestie of de vrijstelling van artikel 192 WIB 1992 betrekking heeft op het netto- dan wel op het brutobedrag, in het voordeel van

de Administratie werd beslecht, dient te worden vastgesteld dat de wetswijziging werd aangegrepen om deze regel te veralgemenen. Volgens het huidige artikel 43 is de meerwaarde gelijk aan het positieve verschil tussen een-deels de ontvangen vergoeding of de verkoopwaarde bij de vervreemding van het goed en anderdeels de aanschaffings- of beleggingswaarde ervan verminderd met de voorheen aangenomen waardeverminderingen en afschrijvingen. Vanaf aanslagjaar 2007 zal de ontvangen vergoeding of de verkoopwaarde van het betrokken beroepsactief steeds moeten worden verminderd met de "verkoopkosten". Volgens de Memorie van Toelichting zijn de betrokken kosten de kosten die verband houden met de verrichting in haar geheel, zoals de publiciteitskosten, de notariskosten, de makelaarskosten, de bankkosten, de belastingen op de verrichting en de verzekerings- en dekkingskosten...

Gevolg: een algemene vermindering van het vrijgesteld bedrag. De inschrijving hiervan in artikel 43 WIB 1992 houdt in dat de draagwijdte van deze vermindering zich uitstrekt tot alle meerwaarden op beroepsactiva. Voor de berekening van meerwaarden op aandelen, beoogd bij artikel 192 WIB 1992 (vennootschapsbelasting), maar ook in de personenbelasting, gaat het uiteraard om een meerwaarde die gespreid, of, bij de volledige en definitieve stopzetting van de beroepswerkzaamheid, afzonderlijk tegen het verlaagd tarief wordt belast. En daarenboven zijn en blijven deze kosten als beroepskosten aftrekbaar.

Maar dat is niet alles ! 566 miljoen - 336 miljoen, dat betekende dat nog 230 miljoen moest worden

gevonden. Eén oogopslag op de tabel van de opbrengsten, op blz. 25 volstaat om te zien hoe de regering zich uit de slag heeft getrokken. De afschaffing van het belastingkrediet en de gewone investeringsaftrek voor de kmo's zou samen 77 miljoen moeten opbrengen. De anti-misbruikbepaling nog eens 53 miljoen. Daarbij zou dan nog een geraamd bedrag van zowat 57,6 miljoen wegens het serieus terugverdieneffect van de maatregel moeten worden gevoegd. Dan blijft er dus nog 60 miljoen over. Die zullen op de investeringsreserve worden bespaard. Zoals we zullen zien, als we hierna meer aandacht besteden aan de bijzondere situatie van de kmo's, zullen deze, voor een welbepaald aanslagjaar, moeten kiezen tussen het voordeel van de notionele interest en het voordeel van de investeringsreserve.

KMO'S: VERLIES DE COMPENSATIES NIET UIT HET OOG...

Hoewel het de nieuwe formule niet aan argumenten ontbreekt om de kmo's tot autofinanciering over te halen, en zeker nu ze recht hebben op een met 0,50 % verhoogd aftrekpercentage (als ze aan de criteria van artikel 15, § 2 W. Venn. voldoen), moeten ze alle aspecten van de kwestie onderzoeken, en zeker dit van de compensaties.

De afschaffing van zowel het belastingkrediet voor kmo's (artikel 289bis, § 2 WIB 1992 en 292bis WIB 1992) vanaf aanslagjaar 2007, behalve voor het nog niet aangerekend gedeelte (wijziging van artikel 529 WIB 1992) als van de gewone investeringsaftrek (art. 70, lid 1 WIB 1992), behalve voor het gedeelte van de investeringsaftrek toegestaan vanaf een aanslagjaar dat aan het aanslag-

jaar 2007 voorafgaat, kan niet onvermeld worden gelaten. Net zoals andere vennootschappen sinds een aantal jaren, zullen de kmo's (binnenlandse vennootschappen waarvan de aandelen voor meer dan de helft toebehooren aan één of meer natuurlijke personen die de meerderheid van het stemrecht vertegenwoordigen, en die geen deel uitmaken van een groep waartoe een coördinatiecentrum behoort) tegen aanslagjaar 2007, wegens de buitenwerkingstelling van de investeringsaftrek, gewoon niet meer over de mogelijkheid beschikken om een bepaald bedrag van hun nieuwe investeringen af te trekken. En dat is nog niet alles: deze "opnulstelling" geldt ook voor de gespreide aftrek waarvoor vennootschappen met minder dan twintig werknemers in aanmerking kwamen, met dien verstande dat het voordeel behouden blijft voor investeringsaftrekken toegestaan vanaf een aanslagjaar dat aan het aanslagjaar 2007 voorafgaat (nieuw artikel 528 WIB 1992).

Hoewel, in tegenstelling tot wat werd gevreesd, het ergste werd vermeden in verband met de geplande afschaffing van de vrijgestelde investeringsreserve (artikel 194^{quater} WIB 1992), werd de toekenning daarvan toch aan een serieuze afzwakking onderworpen, aangezien een keuze moet worden gemaakt: als de kmo voor de investeringsreserve kiest (wat kan leiden tot een vermindering van de belastbare grondslag met 18 750 EUR), wordt de vennootschap voor het betrokken en voor de twee volgende belastbare tijdperken immers uit het stelsel van de notionele interest gesloten (tegen het met 0,50 % verhoogd tarief). Enige nuance: de voor de overdracht voorziene

periode van 7 jaar werd verlengd met het aantal volle jaren waarvoor de aftrek voor risicokapitaal daardoor geen toepassing vindt. Deze kwestie stelt zich natuurlijk niet wanneer de onderneming verlieslatend is, want dan is de notionele interest het enige mogelijke alternatief.

WANNEER ER MOET GEKOZEN WORDEN...

Eenmaal de diagnose gesteld, kan er makkelijker een remedie worden gevonden. Over de kern van de zaak is iedereen het eens: de totaal verschillende behandeling in ons belastingrecht van de financiering van een onderneming, naargelang deze met eigen vermogen dan wel met geleend geld wordt verricht. Het stelsel van de notionele interest heeft nochtans discussies uitgelokt, en wel van zodra er sprake van was. Sommigen – en met name de kmo's – vonden dat de ermee verbandhoudende verplichtingen de geestdrift van de investeerders wel vlug zouden bekoelen, anderen hadden het dan weer over de toepassing ervan in de praktijk. Maar, wegens de doeltreffendheid ervan, zagen velen er een coherent en adequaat antwoord in op een al lang aanslepende maar nog steeds actuele discussie.

Waar geen twijfel over bestaat, is dat de definitieve tekst van de Wet van 22 juni 2005 beiden gelijk geeft. Als we zowel de financieringsmogelijkheden van de kmo's als de drijvende kracht ervan in 's lands economie beschouwen, is het beslist zo dat de filosofie achter het concept van de notionele interest een wijze maatregel is, zeker nu de budgettaire compensaties – een noodzakelijk fiscaal kwaad – deze keer allicht als redelijk kunnen worden

beschouwd. Dat neemt niet weg dat 5 % verhoging voor de kmo's maar weinig is. In alle betekenissen van het begrip. En dat, wat vaak wordt vergeten, ook bij de beste fiscale stimuli, de praktische uitvoerbaarheid van de maatregel ook enige bedenkingen inhoudt. De noodzakelijke vergelijking tussen de voordelen van de investeringsreserve en deze van de aftrek voor risicokapitaal, twee niet echt eenvoudige stelsels, kan een belemmering zijn voor de toepassing ervan. Voorts is de verplichting om de fiscale winst drie jaar in de onderneming te houden van dien aard dat ze groeiondernemingen, starters en andere ondernemingen in moeilijkheden bestraft, dus net deze ondernemingen die het meest behoefte aan risicokapitaal in de plaats van aan geleend kapitaal hebben.

Maar zoals u weet is het beter de kritiek voor te zijn, de deadline van 1 januari 2006 nadert immers met rasse schreden. En meer dan wie ook heeft de Minister van Financiën dat begrepen en de daad bij het woord gevoegd. Tussen half oktober en het jaareinde zal hij opnieuw op tournee vertrekken zoals hij al vaker heeft gedaan, dit maal voor de internationale promotie van de hervorming van de vennootschappen. Didier Reynders gaat immers een road show ondernemen om investeerders warm te maken voor het inbrengen van risicokapitaal. Bij die gelegenheid, of nog eerder, is het niet uitgesloten dat er bepaalde versoepelingen aan de orde zijn. Maar wat nu al vast staat, is dat alle gewenste toelichtingen zullen worden verstrekt in zopas aangekondigde interpretatieve koninklijk besluiten. Voor ons stellig de kans om aan de slag te gaan, met de cijfers bij de hand.

Beroep

Verslag van de gezamenlijke Raadsvergadering IAB-IBR van 13 juni 2005

ERIC STEGHERS

Directeur IAB

Sinds enkele jaren komen de Raden van de twee Instituten een keer per jaar samen om de onderwerpen die onze beide beroepen aanbelangen, te bespreken. Dit jaar vond de ontmoeting plaats op 13 juni in het Château de la Rocq. De goedgevulde agenda leidde tot een constructieve uitwisseling van ideeën waarbij rekening gehouden werd met de bijzondere eigenheid van de twee Instituten.

DE AGENDA ZAG ER ALS VOLGT UIT:

- Eerste gemeenschappelijk stagejaar
- Gemeenschappelijke publicatie
- Mandaat van onafhankelijk bestuurder
- Beperking van de burgerlijke aansprakelijkheid
- Strafsanctie en voeren van de titel
- Gemengde commissie Bijzondere opdrachten
- Statuut van zelfstandigen
- Protocol Jamar
- Reorganisatie van de economische beroepen
- Lidmaatschap IIN

1. GEMEENSCHAPPELIJKE STAGE

In antwoord op het ondertekende akkoord van 20 februari 2002 tussen de Instituten, werd een werkgroep opgericht die reeds 12 keer heeft vergaderd tussen de maanden januari 2004 en mei 2005. Zowel het ingangsexamen als het eerste stagejaar werden door de werkgroep nauwkeurig bekeken. Het is echter nog te vroeg om in

details te treden aangezien er nog geen beslissing genomen werd.

2. GEMEENSCHAPPELIJKE PUBLICATIE

De drie Instituten (IAB-IBR-BIBF) hebben besloten de handen in elkaar te slaan en tezamen een publicatie aan de leden aan te bieden waarvan de inhoud overeenstemt met de bekommernissen van de economische

beroepen, met name boekhouding, fiscaliteit en audit. Een werkgroep werd opgericht om de verschillende kwesties zoals titel, frequentie, vertaling van artikels, financiering, aantal pagina's en timing te onderzoeken. Er wordt eveneens gezocht naar een professionele uitgeefpartner. Deze gemeenschappelijke publicatie weerhoudt de Instituten niet om een eigen tijdschrift te behouden indien ze dit wensen.

V. l. n. r. De heer Steghers, de heer Vercammen, de heer Delvaux, de heer Killesse, de heer Berger en de heer Szafran

3. MANDAAT VAN BESTUURDER

In het kader van de besprekingen over de Codes Lippens en Buysse, dient de rol van de accountant en van de revisor als onafhankelijk bestuurder onderzocht te worden. De raadsleden hebben de nota's, voorbereid door de studiediensten, doorgenomen. De wettelijke bepalingen die werden besproken, hadden betrekking op artikel 524 W. Venn., de Code Lippens en in het bijzonder artikel 2.3. en bijlage A, de Code Buysse en meer bepaald artikel 4.1.1., en de Europese aanbeveling van 15 februari 2005.

4. BEPERKING VAN DE BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID

De twee Instituten hebben de nodige contacten gelegd met het oog op het verkrijgen van een beperking van de burgerlijke aansprakelijkheid.

5. STRAFSANCTIE VOOR HET ONWETTIG VOEREN VAN DE TITEL

Zowel het IAB als het IBR delen het standpunt van het BIBF betreffende het voornemen van de wetgever om de consument te beschermen tegen alle personen die niet over de hoedanigheid en de expertise beschikken en die niet de nodige waarborgen kunnen geven voor de dienstprestaties. Het is derhalve gepast om de strafsancties in geval van inbreuk te harmoniseren. De raadsleden hebben hun akkoord gegeven over deze harmonisatie en aldus om het artikel 58 van de Wet van 22 april 1999 aan te passen. Toch nog even de voorziene sancties in herinnering brengen, namelijk een gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 maanden en een boete van 200 tot 2 000 EUR, en vergeten we ook niet de definitieve of tijdelijke sluiting van het beroepslokaal waar de activiteit heeft plaatsgevonden.

6. GEMENGDE COMMISSIE BIJZONDERE OPRACHTEN

De Gemengde commissie Bijzondere opdrachten heeft als doel na te denken over de eventuele noodzakelijkheid om normen m.b.t. opdrachten die toegekend werden aan de leden van de twee Instituten door het Wetboek van Vennootschappen of door een andere wetgeving, op te stellen.

De commissie heeft de volgende opdrachten besproken; de deelname van de werknemers in het kapitaal en in de winst van ondernemingen, de beperking en de afschaffing van het voorkeurrecht, uitgifte van aandelen onder de nominale waarde, fusies en splitsingen, de bijzondere opdrachten en de ISA, het gebruik van de talen in de verslagen en werkdocumenten, de Europese vennootschap en meer in het bijzonder haar oprichting.

7. HET STATUUT VAN ZELFSTANDIGEN

De verschillende stappen en de stand van het dossier werden kort in herinnering gebracht aan de raadsleden.

Op 9 juni 2004 heeft het Inter-institutencomité Minister Frank Vandenbroucke een brief gestuurd om hem aan de bekommernissen van de drie Instituten te herinneren:

- Sociologische benadering van onze beroepen en de afwezigheid van social dumping
- Orgaan bevoegd om de sectoriële benadering te definiëren
- Modaliteiten van het sectorieel akkoord
- Het sociaal statuut van de stagiairs

- Het verplichte statuut van zelfstandige om het beroep uit te oefenen
- De verantwoordelijkheid, het beroepsgeheim en andere beroepsmateries
- De onmogelijkheid om de zelfstandigheid te beoordelen in 12 criteria

De vertegenwoordigers van de drie Instituten hebben op het kabinet van mevrouw Freya Van den Bossche, in aanwezigheid van haar raadgever de heer Vincent Vandenameele de positie van de drie beroepen in herinnering gebracht.

Nog even de 12 criteria herhalen die het verschil uitmaken:

- geen persoonlijke en substantiële deelname in de winsten en verliezen van een onderneming;
- ontstentenis van persoonlijke en substantiële investering in de onderneming met eigen kapitaal ;
- geen verantwoordelijkheid en beslissingsmacht over financiële middelen van de onderneming;

- garantie op een periodieke uitbetaling van de bezoldiging;
- op regelmatige basis uitgevoerde hoofdactiviteit voor één onderneming of een groep van ondernemingen;
- geen personeel persoonlijk en ongehinderd kunnen aanwerven;
- geen vrije organisatie van zijn werk en zijn werktijd;
- tegenover derden niet laten uitschijnen het beroep van zelfstandige uit te oefenen;
- werken in lokalen en met materieel die ter beschikking worden gesteld door diegene die werk verschaft;
- onderwerping aan intern toezicht of aan de mogelijkheden van interne sancties;
- geen beslissingsmacht hebben over de prijzen van de onderneming;
- geen vrijheid van aankoop voor de onderneming.

Het volstaat een meerderheid van die criteria te vervullen, hetzij 7 op 12, opdat er een vermoeden is van

een bezoldigde arbeidsovereenkomst, met alle gevolgen die daaruit voortvloeien en waarvan men vaak vergeet te zeggen dat ze de ergste zijn, niet voor de schijnzelfstandige, maar voor de “schijnwerkgever”.

Het kabinet van Minister Laruelle stelde een ontwerp van kaderwet op over de aard van de arbeidsrelaties. Dit ontwerp vertrekt van het principe dat de partijen vrij de aard van hun arbeidsrelatie, loontrekend of zelfstandig, kiezen voor zover zij de gevolgen ervan aanvaarden. Een lijst met *algemene criteria* maakt het mogelijk de gelijkheid van de arbeidsrelaties te verifiëren met het gekozen sociale regime, met name:

- de wil van de partijen;
- de al dan niet opgelegde organisatie van de werktijd;
- de al dan niet opgelegde organisatie van het werk;
- de al dan niet onderwerping aan een intern toezicht en aan mogelijkheden van interne sancties.

Raden IAB en IBR

De vergadering

Andere elementen kunnen worden gebruikt voor de gepaste beschrijving van de arbeidsrelaties, te weten:

- de inschrijving bij een instelling van sociale zekerheid;
- de inschrijving bij de Kruispuntbank voor Ondernemingen;
- de inschrijving bij de Administratie van de BTW;
- de manier waarop de inkomsten bij de Fiscale administratie worden aangegeven.

De verplichting om een beroep uit te oefenen in hoedanigheid van zelfstandige moet eveneens worden weerhouden.

Het ontwerp van kaderwet bepaalt een adviesprocedure. Het betreft de Nationale adviserende raad voor de bevordering van de arbeid en de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO en in voorkomend geval de Orde of het betreffende Beroepsinstituut. Deze procedure laat toe een lijst met *specifieke criteria* op te stellen die niet zullen

kunnen ingaan tegen de algemene criteria.

Het ontwerp voorziet eveneens in de opstelling van een Commissie ter vaststelling van de arbeidsrelatie met twee kamers:

- de normatieve kamer
- de administratieve kamer.

De eerste kamer heeft als taak advies te verlenen aan de Koning op het moment dat een probleem voor een beroepssector of een beroep plots opduikt. De tweede kamer moet beslissingen nemen betreffende een bepaalde arbeidsrelatie, het gaat hier over social ruling. De beslissingen zijn geldend voor alle partijen.

De twee Instituten zullen dit belangrijke dossier met aandacht volgen.

8. PROTOCOL JAMAR

De Raden hebben kennis genomen van de laatste ontwikkelingen in dit dossier.

(Ndr: Wij verwijzen de lezers naar het hiervoor gepubliceerde artikel “Eerste afspraak” van Roger Lassaux waarin hij de allerlaatste ontwikkelingen i.v.m. deze kwestie op een rijtje zet.)

9. REORGANISATIE VAN DE ECONOMISCHE BEROEPEN

De kwestie betreffende een reorganisatie van de drie beroepen werd besproken. Dit onderwerp zal nog vele andere vergaderingen vereisen en de leden van de verschillende betrokken Instituten zullen op de hoogte worden gehouden van de evolutie hieromtrent.

10. LIDMAATSCHAP IIN

De twee Instituten zijn lid van het “International Innovation Network Limited”. Tijdens de vergaderingen van deze organisatie werden de technologische evoluties die aan bod kwamen in de verschillende internationale Instituten onderzocht en werden in voorkomend geval geïmplementeerd in diverse landen. De vertegenwoordigers van de twee Instituten hebben vastgesteld dat de kwaliteit van deze vergaderingen niet meer overeenkomt met de verwachtingen. Tijdens de vergadering van de IIN van de maand juli 2005 werd de vraag gesteld of het lidmaatschap van de twee Instituten moet worden gehandhaafd.

Na het doorlopen van de verschillende punten op de agenda hebben de voorzitters van de twee Instituten de vergadering gesloten.

De Code Buysse: Hoe kunnen externe accountants en adviseurs een rol spelen?

GERARD DELVAUX, Voorzitter IAB
ERWIN VERCAMMEN, Ondervoorzitter IAB

Onze voorzitter en ondervoorzitter waren op 13 september 2005 te gast op de plechtige openingszitting van het Hoger Instituut voor Accountancy & Fiscaliteit, ditmaal volledig gewijd aan de Code Buysse. Dit was dan ook het uitgelezen moment om dieper in te gaan op de rol van de externe accountants in het corporate governance gebeuren.

1. VOORWOORD

Wij kunnen niet langer ontkennen dat een behoorlijk ondernemingsbestuur van primordiaal belang is voor de bloei en de verdere uitbouw van ondernemingen. Dit geldt niet alleen voor de grote beursgenoteerde onder-

nemingen waar een behoorlijk bestuur zich vertaalt in een groter vertrouwen vanwege het publiek en derhalve in betere beursresultaten, maar ook voor de kleinere ondernemingen, in het bijzonder de kmo's. Men kan immers niet voorbijgaan aan het feit dat ook kmo's behoefte hebben aan "vertrouwen" vanwege alle bij de onderneming betrokken partijen, niet in het minst vanwege de banken en andere financiers. Bovendien kan een efficiënte bestuursstructuur een belangrijke rol spelen om de continuïteit van de onderneming te verzekeren - dit vooral bij familiebedrijven -, en kan deze bijdragen tot een verhoogde rentabiliteit van de onderneming. Ten slotte kan een behoorlijk bestuur een troef betekenen naar de recruiteringsmarkt toe.

Het verdient dan ook alle lof dat, op initiatief van UNIZO en UCM,

een commissie werd opgericht met als taak een aantal aanbevelingen te formuleren die een behoorlijk ondernemingsbestuur binnen kmo's moeten bevorderen. De definitieve versie van de naar de naam van haar voorzitter genoemde "Code Buysse" zal aan het grote publiek worden voorgesteld op 21 september 2005.

De actieve deelname van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten aan de werkzaamheden van de Commissie Buysse, getuigt reeds van een grote betrokkenheid van onze beroepsbeoefenaars in dit domein. Op dit vlak is het IAB overigens niet toe aan zijn proefstuk. Reeds in 1999 publiceerden UNIZO en het IAB immers zeven aanbevelingen voor corporate governance of behoorlijk bestuur op maat van de kmo. Een initiatief dat overigens, in samenwerking met UNIZO en de Koninklijke

Federatie voor Belgische Notarissen, werd hernomen in 2004 in het kielzog van de zogenaamde corporate governance wet.

Dit brengt ons meteen tot de kern van deze uiteenzetting, namelijk tot de rol die de (externe) accountant kan spelen in het licht van de Code Buysse.

Als bevoorrechte adviseur van ondernemingen zal de accountant – zowel intern als extern – in eerste instantie garant staan voor de vertaling van de Code Buysse naar de ondernemingen toe. Aangezien hij vaak heel dicht staat bij de onderneming, is hij immers het best geplaatst om de specifieke noden van deze entiteiten op het vlak van corporate governance in te schatten, en derhalve om de nodige aanbevelingen te formuleren met het oog op de optimalisering van de bestuursprocessen in het licht van de Code Buysse.

De externe accountant is bovendien, gelet op zijn professionele vaardigheden, de beroepsbeoefenaar bij uitstek om te zetelen in een auditcomité. Hoewel de Code Buysse hier met niet zoveel woorden over spreekt, erkent hij toch het nut van adviserende comités zoals een auditcomité. De raad van bestuur zal, in functie van de uitdagingen waarmee hij wordt geconfronteerd en van de omvang van de onderneming, moeten oordelen over de noodzaak tot oprichting hiervan. Het auditcomité moet de raad van bestuur bijstaan bij het nemen van beslissingen.

Ten slotte zal de externe accountant uitermate dienend kunnen zijn als “externe bestuurder” van een onderneming. Tijdens zijn toespraak ter gelegenheid van

onze algemene vergadering in 2005, benadrukte Minister Elio Di Rupo overigens dat de accountants en de belastingconsulenten vanuit hun specifieke bekwaamheden uitstekende onafhankelijke bestuurders zouden zijn. Dit zal zeker niet verbazen als men weet dat de onafhankelijke bestuurder zijn functie moet uitoefenen in alle objectiviteit. Voor de externe accountant is zijn onafhankelijkheid van primordiaal belang bij de uitoefening van zijn beroep. Zo zal de accountant in de vennootschap waarin hij een mandaat van externe bestuurder bekleedt geen bijzondere opdracht of geen controleopdracht over de jaarrekening of over andere boekhoudkundige bescheiden mogen aanvaarden.

Sta mij toe hierna elk van deze specifieke opdrachten nader toe te lichten.

2. DE ACCOUNTANT ALS “VERTALER” VAN DE CODE BUYSSE NAAR DE SPECIFIEKE NODEN VAN DE KMO'S TOE

De (externe) accountant zal, als bevoorrechte adviseur van ondernemingen, ongetwijfeld een belangrijke rol spelen in het “bewustwordingsproces” bij de kmo-leider naar de noodzaak van een transparant en een gedegen vennootschapsbestuur. Veel ondernemers stellen zich immers de vraag naar het belang en de meerwaarde van Corporate Governance initiatieven binnen hun onderneming. Ook kan de vrees voor de kosten met het oog op de implementatie van deze code aan de basis liggen van een zekere terughoudendheid in hoofde van de ondernemers. De accountant zal bijgevolg in eerste instantie moeten wijzen op het

belang van corporate governance voor het groeipotentieel van de onderneming.

Bovendien is de Code Buysse geen compendium van “one fit to all” aanbevelingen die in hun algemeenheid van toepassing zijn op alle kmo's, zonder dat hierbij een onderscheid wordt gemaakt naar gelang de omvang (klein – groot) of de aard (familiebedrijf) van de onderneming. Niettegenstaande de Code Buysse zich richt tot alle niet-genoteerde vennootschappen, zullen de corporate governance noden immers verschillen naargelang de aard en de groeifase van de onderneming. De Code maakt daartoe zelf reeds een onderscheid tussen aanbevelingen die gelden voor alle niet-beursgenoteerde ondernemingen, deze die enkel gelden voor kleine ondernemingen, en deze die specifiek van toepassing zijn op familiale ondernemingen. Grote niet-beursgenoteerde ondernemingen kunnen er dan weer baat bij hebben zich te gedragen naar een aantal voor hen geschikte bepalingen uit de Code Lippens. Het spreekt voor zich dat hier een belangrijke taak is weggelegd voor de accountant. Aangezien hij vaak zeer nauw betrokken is bij het ondernemingsgebeuren, is hij immers het best geplaatst om de specifieke noden van de onderneming op het vlak van corporate governance in te schatten, en derhalve in te staan voor de implementatie van de Code Buysse binnen de geëigende bedrijfscultuur.

3. DE EXTERNE ACCOUNTANT ALS LID VAN EEN AUDITCOMITÉ

Ik heb reeds vermeld dat de Code Buysse het in bepaalde gevallen nuttig acht om een auditcomité

op te richten binnen de rangen van het bestuursorgaan, maar dit geenszins verplicht stelt. Het komt immers toe aan de raad van bestuur om te oordelen over de opportuniteit van de oprichting van een auditcomité. Dit in tegenstelling tot bij de Code Lippens - van toepassing op de beursgenoteerde ondernemingen - die de oprichting van een dergelijk comité verplicht maakt. De Code Buysse geeft evenwel geen nadere toelichting over de samenstelling en de taak van dit comité, zodat we ons daaromtrent kunnen laten inspireren door de voorschriften uit de Code Lippens.

Volgens de Code Lippens houdt het auditcomité toezicht op de integriteit van de financiële informatie die door de vennootschap wordt aangeleverd, in het bijzonder door een beoordeling te maken van de relevantie en het consequent karakter van de boekhoudnormen die de vennootschap en haar groep hanteren. Dit toezicht houdt in dat de nauwkeurigheid, de volledigheid en het consequente karakter van de financiële informatie worden beoordeeld. Dit toezicht bestrijkt de periodieke informatie vóór deze wordt bekendgemaakt, en is gebaseerd op een auditprogramma dat door het auditcomité werd goedgekeurd.

Bovendien onderzoekt het auditcomité minstens éénmaal per jaar de systemen voor interne controle en risicobeheer die werden opgezet door het uitvoerend management, teneinde zich ervan te verzekeren dat de voornaamste risico's behoorlijk worden geïdentificeerd, beheerd en haar ter kennis gebracht. Het auditcomité kijkt eveneens het werkprogramma na van de

interne auditor, hierbij rekening houdend met de complementaire rol van de interne en externe auditfuncties. Het auditcomité beoordeelt de doeltreffendheid van de interne audit en doet, in het bijzonder, aanbevelingen aangaande de selectie, benoeming, herbenoeming of het ontslag van het hoofd van de interne audit en aangaande het budget dat wordt toegewezen aan de interne audit. Het auditcomité gaat tevens na in welke mate het management tegemoet komt aan haar bevindingen en aanbevelingen.

Het auditcomité formuleert ten slotte aanbevelingen aan de raad van bestuur aangaande de selectie, de benoeming en de herbenoeming van de commissaris, en aangaande de voorwaarden voor zijn of haar aanstelling. Het auditcomité houdt toezicht op de onafhankelijkheid van de commissaris, voornamelijk in het licht van de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en het Koninklijk Besluit van 4 april 2003.

Het behoeft geen arendsoog om in de hiervoor aangehaalde verantwoordelijkheden een prerogatief van de externe accountant te ontwaren. Het volstaat in dit verband te verwijzen naar de wettelijke bevoegdheden van de accountant. Overeenkomstig artikel 34, 1° en 3° van de Wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen komt het immers toe aan de accountant om ondernemingen te adviseren omtrent hun administratieve en boekhoudkundige organisatie, alsook om boekhoudstukken na te zien en te corrigeren. De bijzondere vaardigheden van de accountant op het vlak van de financiële rapportering

maken hem derhalve tot een onmiskenbare partner binnen een auditcomité.

4. DE EXTERNE ACCOUNTANT ALS “EXTERNE” BESTUURDER

Verder beveelt de Code Buysse aan om niet-uitvoerende of externe bestuurders op te nemen in de raad van bestuur. Het aantal varieert naargelang de omvang, de structuur en de groeifase van de onderneming. De externe bestuurder wordt in de Code omschreven als de bestuurder die niet tot het management behoort en evenmin tot de controlerende aandeelhouder.

Nog volgens de Code Buysse moeten de externe bestuurders onder meer zorgen voor een objectieve kijk op de onderneming. Bovendien moeten zij op een onpartijdige wijze raad geven, en de discipline en de verantwoordelijkheidszin op het vlak van de rapportering doen toenemen. Ook is er voor hen een belangrijke rol weggelegd in geval van crisissituaties.

Het lijdt geen twijfel dat de externe accountant in elk van deze aangelegenheden een belangrijke meerwaarde kan bieden. Enerzijds is de externe accountant, gelet op de strenge onafhankelijkheidsvereisten waardoor hij is omgeven, gehouden tot een objectieve benadering. De wetgever heeft het beroep van accountant overigens gereguleerd met het oog op de bescherming van het algemeen belang, zodat de accountant steeds het vennootschapsbelang voor ogen moet houden bij het nemen van zijn beslissingen. Anderzijds is de accountant bedreven in het nazien en corri-

geren van boekhoudstukken, zodat hij op een gepaste wijze invulling kan geven aan de noodzaak die bestaat in vele raden van bestuur tot grondige analyse van de jaarrekening.

Zeker wanneer de onderneming in moeilijkheden verkeert, zal een belangrijke rol worden toebedeeld aan de accountant-externe bestuurder.

Hij zal immers de medebestuurders moeten waarschuwen, en samen met hen de nodige simulaties verrichten om de overlevingskansen van de onderneming correct in te schatten.

In dit verband wens ik eraan te herinneren dat het bestuursorgaan er overeenkomstig artikel 96 van het Wetboek van vennootschappen toe gehouden is de toepassing van de waarderingsregels in de veronderstelling van continuïteit te verantwoorden, van zodra de onderneming in moeilijkheden verkeert. De verantwoording van de continuïteit van de onderneming is fundamenteel, aangezien in geval van discontinuïteit afwijkende waarderingsregels gelden. Deze worden weergegeven in artikel 28, §2 van het K.B. van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen. In geval van bewezen discontinuïteit, zal de accountant als externe bestuurder de uitvoerende bestuurders kunnen bijstaan bij het naleven van de wettelijke verplichtingen.

Algemeen genomen zal de analyse van de begroting van de resultaten, van de geldbeleggingen en van de prévisionele balansen een handig werkinstrument zijn voor de externe bestuurder om de richting aan te geven voor zijn medebestuurders. Indien de verschillende financiële staten

correct werden opgemaakt, zullen zij toelaten om de haalbaarheid van het ondernemingsplan op basis van rationele veronderstellingen nauwkeurig te achterhalen.

Ingeval nieuwe plannen worden opgesteld, zal de accountant-externe bestuurder de nodige commentaar leveren op de aan de uitvoerende bestuurders ter beschikking gestelde financiële informatie. Het opstellen van een business plan is dan noodzakelijk om de toereikendheid of de ontoereikendheid vast te stellen van de financiële middelen die, in functie van de vooropgestelde nieuwe activiteit, ter beschikking werden gesteld van de vennootschap.

Bovendien kan de accountant-externe bestuurder de nodige bijstand verlenen aan de raad van bestuur in zijn geheel, door zijn objectieve mening te geven over de structuur van de onderneming en haar rentabiliteit. Het opstellen van boordtabellen behoort hierbij tot de geëigende praktijk van de accountant die de evolutie van de zaken zal verklaren aan de hand van cijfers en ratio's.

Betreft het een industriële of een productieonderneming, dan zal de accountant-externe bestuurder erover waken dat deze een analytische bedrijfsboekhouding voert. Dit is noodzakelijk ten einde de rentabiliteit van de vervaardigde producten te kunnen nagaan. Het geheel van de informatie dat wordt aangeleverd door een analytische boekhouding laat ons immers toe om:

- de evolutie in de tijd na te gaan van de kostprijs van de vervaardigde producten;
- de resultaten per product te analyseren;

- de verkoopprijzen te vergelijken met de aankooprijzen;
- de kosten van de verschillende afdelingen binnen de onderneming te analyseren;
- de kosten voor een bepaalde periode te vergelijken met deze voor een andere periode.

Uiteraard zal de accountant, om zijn taak als externe bestuurder naar behoren te kunnen vervullen, moeten beschikken over volledige en actuele informatie. Eveneens zal hij met de onderneming regelmatig contacten moeten onderhouden. Zijn rol van adviseur en van bewaker van het algemeen belang zal ontegensprekelijk bijdragen tot een verbetering van de financiële informatie die moet worden opgemaakt en vastgesteld door de raad van bestuur. De steeds toenemende complexiteit binnen het domein van de financiële rapportering - ingevolge de toenemende vraag naar transparantie binnen ondernemingen - maken van de accountant immers een onmiskenbare partner bij het lezen, het uitleggen, het verbeteren en de interpretatie van de jaarrekeningen. Het belang van de accountant op dit vlak zal overigens nog verder toenemen in het licht van de modernisering van het boekhoudrecht tengevolge van de onvermijdelijke toepassing van de IAS/IFRS standaarden in het kader van de Europese harmonisering.

Het is dan ook tegen deze achtergrond dat de raad van het IAB momenteel onderzoekt onder welke voorwaarden de externe accountant en belastingconsulent een mandaat van "externe bestuurder" kunnen opnemen in een handelsvennootschap. De deontologie van de accountant en de belastingconsulent schrijft

immers voor dat deze laatsten geen bestuursmandaat mogen bekleden zonder daartoe de voorafgaandelijke toestemming van het Instituut te hebben verkregen. Sta mij toe hierna reeds een aantal – zij het voorlopige – overwegingen van de Raad weer te geven.

De externe accountant of belastingconsulent zal een dergelijke bestuursopdracht enkel mogen opnemen indien hij tegemoet komt aan de strenge onafhankelijkheidsvereisten die worden vooropgesteld door zijn deontologie. In het algemeen is het hem verboden:

- om een mandaat van externe bestuurder te aanvaarden, zodra hij het bestaan vaststelt van invloeden, feiten of banden die zijn onafhankelijkheid, zijn wils- of beoordelingsvrijheid, of zijn onpartijdigheid kunnen aantasten;
- om een mandaat van externe bestuurder te aanvaarden in een vennootschap wanneer de uitoefening daarvan hem in een positie dreigt te plaatsen die van aard is het onafhankelijk oordeel dat hij moet uitbrengen in het gedrang te brengen;
- om een mandaat van externe bestuurder te aanvaarden in een onderneming waar hij een opdracht uitvoert of in een daarmee verbonden onderneming, voorzover de uitoefening van dit mandaat van aard zou zijn de onafhankelijke uitoefening van zijn opdracht in het gedrang te brengen.

Daarnaast mag de externe accountant of belastingconsulent die belast is met de controle op de jaarrekening of andere boekhoudkundige bescheiden van de

onderneming, geen functie van externe bestuurder aanvaarden in deze onderneming.

Concreet zal de externe accountant of belastingconsulent derhalve geen mandaat van externe bestuurder mogen aanvaarden in een vennootschap waarvan hij reeds de gewoonlijke raadgever is. Hetzelfde geldt wanneer de externe accountant of belastingconsulent aandeelhouder is van de vennootschap waarin hij een bestuursmandaat wil bekleden.

De externe accountant of belastingconsulent moet een “cooling off periode” in acht nemen van twee jaar. Dit betekent dat hij geen opdracht mag hebben uitgevoerd in de vennootschap gedurende een periode van twee jaar die het bekleden van het bestuursmandaat voorafgaat.

Ten slotte mag de externe accountant of belastingconsulent maximaal vijf bestuursmandaten cumuleren.

5. DE EXTERNE ACCOUNTANT ALS “EXTERNE” ADVISEUR

Tot slot wordt aan de externe accountant een belangrijke adviesrol toebedeeld in het kader van de objectivering van de besluitvorming binnen de onderneming. Vooral wanneer alle aandelen van de vennootschap geconcentreerd zijn in handen van één persoon, beveelt de Code immers aan dat de ondernemer een oordeelkundig beroep zou doen op externe adviseurs. Zij kunnen de ondernemer bijstaan in het streven naar een noodzakelijke scheiding tussen het ondernemingsbelang en het eigenbelang van de ondernemer.

6. BESLUIT

Besluitend kan ik stellen dat de Code Buysse ongetwijfeld nieuwe perspectieven heeft geopend voor het accountancyberoep. Niet alleen zullen onze leden in de toekomst een preponderante rol spelen bij de implementatie van de Code, ook zullen zij de nieuwe uitdagingen als lid van een auditcomité en als externe bestuurder zeker niet uit de weg gaan. Hun permanente vorming, hun beroepsbekwaamheid en hun deontologisch kader staan ervoor garant dat zij bij de uitvoering van elk van deze opdrachten in volledige onafhankelijkheid zullen handelen en de nodige waarborgen zullen leveren met het oog op een kwalitatieve dienstverlening. Op die manier beantwoorden zij niet alleen aan de wensen van het bedrijfsleven, maar ook aan deze van de wetgever die met de reglementering van het beroep van accountant en belastingconsulent de bescherming van het algemeen belang voor ogen had.

Ook wens ik er nog op te wijzen dat het corporate governance gebeuren een multidisciplinaire aanpak vergt, waarbij ook andere actoren op het terrein nauw betrokken zijn.

Tot slot wens ik nog alle leden van de Commissie Corporate Governance en haar Voorzitter, Baron Paul Buysse, te bedanken voor de doorgedreven inspanningen die ze hebben geleverd bij de totstandkoming van deze Code. Ik ben ervan overtuigd dat zij met deze Code een product hebben afgeleverd dat broodnodig was voor onze kmo's met het oog op hun verdere groei en ontwikkeling.

Ik dank u voor uw aandacht.

Terugkeer van het economisch patriottisme

AMID FALJAOUI

Terwijl iedereen de mond vol heeft over het 'liberalisme', moeten we vaststellen dat het veeleer slecht gesteld is met dat liberalisme. In nog geen twee weken tijd is het duidelijk dat niet het liberalisme, maar een terugkeer naar het protectionisme de trend is. Behalve in België ...

“Verboden toegang”: dat opschrift zou binnenkort wel eens op het kapitaal van heel wat Franse ondernemingen kunnen kleven. De Franse Regering heeft immers aangekondigd dat ze een lijst met de ‘strategische’ industriële sectoren heeft opgesteld. De Franse staat zou kunnen verbieden dat een buitenlandse groep een bedrijf overneemt dat tot die ‘strategische’ sectoren behoort.

Dit nieuws kwam er niet helemaal onverwacht. Ten eerste, omdat Eerste Minister Dominique de Villepin al had opgeroepen tot “meer economisch patriottisme”. Maar dat is niet de enige reden. Het is ook

duidelijk dat deze lijst van beschermde sectoren er komt na de Danone-zaak, die in juli meermaals de krantenkoppen haalde. Toen stonden de Franse politici – zowel links als rechts – op de bres om zogenaamd te verhinderen dat PepsiCo het bedrijf Danone rauw zou verslinden.

Door de bekendmaking van een lijst met beschermde sectoren, maakt de Franse Regering duidelijk dat er grenzen zijn aan het liberalisme en vooral dat een nieuwe vorm van protectionisme opduikt. Denk vooral niet dat het alleen om Frankrijk gaat, verre van.

ONVOORSPELBARE FAZI

Italië liet zich evenmin onbetuigd. Een voorbeeld? De manier waarop Antonio Fazi, de gouverneur van de nationale bank van Italië, het openbare overnamebod van de Nederlandse ABN Amro op Banca Antonveneta heeft verhinderd, is in een echt schandaal geëindigd door de

voorkeursbehandeling die het tegenaanbod van de Banca Popolare Italiana (BPI) kreeg. Eind juli verschenen in de pers ophefmakende telefoongesprekken tussen Fazi en Gianpiero Fiorani, de baas van BPI. Aan de gouverneur, die hem opbelt om hem te vertellen dat hij het licht op groen gezet heeft voor zijn tegenaanbod op Antonveneta, antwoordt Fiorani: “Ah, Tonino, het raakt me, ik krijg er kippenvel van, ik wil je bedanken. Ik zou je een zoen op je voorhoofd willen geven, maar dat gaat nu niet ...”. Zelfs al staan de Italianen bekend om hun zuiderse uitbundigheid, toch zijn die woorden tussen een bankier en zijn toezichthoudende overheid misplaatst ...

De *combinazione* heeft nog des te meer gechoqueerd omdat de gouverneur, “die over de Italiaanse bankwereld heerst als Lodewijk XIV over Versailles”, een al even partijdige houding heeft aangenomen in een andere zaak, met name het openbare overnamebod van de Spaanse groep BBVA op de

Banca Nazionale del Lavoro. En dit terwijl net een maand voor deze plotselinge ommezwaai van de governatore Fazi, de UniCredit-bank met de volledige goedkeuring van de Duitse overheid in het huwelijksbootje was gestapt met haar Duitse tegenhanger, de HypoVereinsbank (HVB).

NIVEA IS NIET TE KOOP

Het economisch chauvinisme duikt niet alleen in Zuid-Europa op. Ook Duitsland liet zich niet onbetuigd. Het meest symbolische voorbeeld hiervan vormt de Duitse verankering van de Hamburgse groep Beiersdorf, de fabrikant van de Nivea-producten. De enige kandidaat voor een overname was het Amerikaanse Procter & Gamble. De overname werd door de Duitsers bijzonder scheef bekeken. Ze werd voor hen evenwel ronduit onaanvaardbaar wanneer in september 2003 de 'veelvraat' uit Cincinnati de hand legt op Wella, het andere pronkstuk van de Duitse cosmetica-industrie. Een maand later verhoogt de Hamburgse groep Tchibo haar aandeel in Beiersdorf tot 50 %, terwijl de stad Hamburg het rijtje vervolledigt met 10 % van de aandelen.

VERBODEN TOEGANG

Ontsnappen de Angelsaksische landen aan dat economisch patriottisme? Ook zij zelfs niet. In de Verenigde Staten is de Unocal-zaak hier een typische illustratie van. China had zijn

oog laten vallen op deze kleine Californische petroleumgroep, waarop landgenoot Chevron al een bod had gedaan. Net zoals die laatste nam China National Offshore Oil Corp. (Cnooc) lobbyisten onder de arm die nauwe banden hebben met de Regering-Bush, maar het bedrijf werd al gauw duidelijk gemaakt dat het de handdoek in de ring moest gooien. Zelfde verhaal voor Haier, dat de duimen moest leggen voor Whirlpool in haar poging om de huishoudtoestellenfabrikant Maytag over te nemen. In de Angelsaksische landen is het staatskapitalisme niet zo geliefd, toch heeft Washington Renault de Mack-vrachtwagens laten kopen en heeft Londen de aankopen van het Franse EDF toegelaten. Een Chinese onderneming die door Peking wordt gecontroleerd, was wellicht net iets te veel gevraagd ... Al in 2003 had de groep Hutchinson Whampoa, eigendom van de Hongkongse miljardair Li Ka-Shing, haar wens om Global Crossing over te nemen moeten laten varen, omdat de Amerikaanse overheid op haar huid zat.

Het Amerikaanse liberalisme heeft dus grenzen voor de bedrijven van Peking. Alleen Albion blijkt zich open te stellen voor de ambities van het buitenland. Ook al heeft de Amerikaanse immobiliënmagnaat Malcolm Glazer zich met de overname van Manchester United de woede van de supporters van de club op de hals gehaald.

BELGIË IS UITZONDERING

“Hoe zit het met België?” zult u zich afvragen. De zaak Suez-Electrabel maakt één ding duidelijk: het is lang geleden (sinds de Generale) dat de Belgen hun industriële paradepaardjes hebben verdedigd. Slechter nog, ze doen alsof ze de beloftes die hen worden gedaan, nog geloven ook. Enkele voorbeelden zullen dit verduidelijken. In het openbare overnamebod van Suez op de aandelen van Electrabel die ze nog niet in handen heeft, heeft Suez zich geëngageerd om de tewerkstelling bij Electrabel te behouden: wij schrijven dat niet, maar wel de directie van Suez. Dat werd zelfs schriftelijk meegedeeld aan de vakbondsvertegenwoordigers bij Electrabel. Trouwens is dat niet de enige belofte. De directie van Suez heeft Guy Verhofstadt ook te kennen gegeven dat ze het Frans-Belgische karakter van de groep wil behouden. Met andere woorden, de beslissingscentra inzake energie zouden in België blijven. Maar zoals altijd, hebben die beloften alleen waarde voor wie ze wil geloven. Aangezien we niet tot de ingewijden van Suez behoren, weten we niet wat er in werkelijkheid van zal terechtkomen. Maar als je weet wat er van soortgelijke beloftes in het verleden terechgekomen is, kun je zoal iets vermoeden ...

DRIE VOORBEELDEN

1998 was het jaar waarin Total een van onze Belgische paradepaardjes heeft overgenomen,

Petrofina. Thierry Desmaret, de Franse baas van Total, heeft toen verklaard dat de beslissingscentra van de raffinage en de petrochemie in België zouden blijven. Overbodig te vermelden dat alle beslissingen tegenwoordig in Parijs worden genomen. Daarvoor moet je maar eens in Brussel Zuid kijken hoeveel Belgische kaderleden dagelijks met de Thalys naar het moederbedrijf in Parijs reizen.

Een ander voorbeeld is dat van de GB-warenhuizen, die in 2000 door Carrefour zijn overgenomen. Ook toen werden autonome beslissingen op lokaal niveau gegarandeerd.

Tegenwoordig worden de meeste beslissingen in Parijs genomen. De Belgen hebben maar één heel magere troost: de twee voornaamste families die aandeelhouder zijn van Carrefour, hebben als privé-adres Brussel gekozen, maar dat is enkel om fiscale redenen.

Ook bij Cockerill Sambre (de groep is toegetreden tot Usinor in 1998, die wat later Arcelor is geworden) werd gezegd dat de beslissingscentra in België zouden blijven. Het Waalse Gewest hoopte zelfs op inspraak via een minderheidsparticipatie in Arcelor, maar ook dat heeft tot niets geleid. Het bewijs is dat het Waalse Gewest zijn Arcelor-aandelen heeft verkocht om zijn Marshall-plan te financieren, omdat het sowieso niets te zeggen had in de raad van bestuur van Arcelor.

LEUGENS

Mogen we hopen dat de Belgische politici en decision-makers een lesje geleerd hebben uit het verleden? Niet in het minst. Het beste bewijs is de manier waarop Suez de laatste Electrabel-aandelen in de wacht heeft gesleept. We zetten de feiten even op een rijtje.

Op 13 mei 2005 klimt de koers van het Electrabel-aandeel voortdurend. Investeerders speculeren dan ook op een overnamebod van Suez op haar elektriciteitsdochteronderneming. Op een schriftelijke vraag van financier Knight Vinke, antwoordt de Franse baas van Suez, Gérard Mestrallet, “dat er geen enkel plan op tafel ligt”. Op 9 augustus 2005 kondigt Suez daarentegen aan dat ze een openbaar overnamebod doet op de Electrabel-aandelen die ze nog niet in bezit heeft. Gérard Mestrallet is dus op heterdaad betrapt op liegen.

Toch weigert België zich patriotisch op te stellen. Op zuiver economisch vlak is dat te verdedigen. Auteurs als Adam Smith hebben immers aangetoond dat iedereen belang heeft bij vrije handel. De vraag luidt: wat doe je als een reeks heel belangrijke landen de regel niet meer naleven?

**Erfpacht, opstal en vruchtgebruik.
Jan Verstappen**

Larcier, 2005. 113 p.
(Bibliotheek Fiscaal Recht Larcier ; 3)

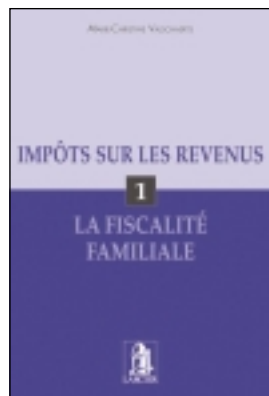
Dit werk brengt eerst en vooral de essentiële kenmerken van de rechten van erfpacht, opstal en vruchtgebruik in herinnering en gaat na in hoeverre conventioneel kan worden afgeweken van de burgerrechtelijke basisprincipes. Verder wordt stilgestaan bij de vraag wie deze rechten kan vestigen en worden een aantal huwelijksvermogensrechtelijke en hypothecaire aspecten met betrekking tot deze zakelijke rechten behandeld.

In het fiscale luik wordt uitvoerig ingegaan op de registratierechten, BTW en directe belastingen in verband met deze rechten, zowel bij hun ontstaan, tijdens hun leven als bij hun einde. Daarna volgt een uiteenzetting over de veinzing en de algemene antirechtsmisbruikmaatregel toegespitst op de rechten van erfpacht, opstal en vruchtgebruik.

Het werk besteedt ruimschoots aandacht aan de recent gepubliceerde 'voorafgaande beslissingen' van de ruingcommissie, alsook aan de rechtspraak die reeds een aantal concrete problemen en constructies met betrekking tot deze rechten heeft moeten beslechten.

Op een aantal problemen, die deze drie zakelijke rechten in de dagdagelijkse juridische en fiscale praktijk stellen, wordt een praktisch en werkbaar antwoord gegeven.

Prijs: € 78
Bestellen: www.larcier.com
tel. 010 48 25 00

Impôts sur les revenus. La fiscalité familiale / Marie-Christine Valschaerts.

Larcier, 2005. 138 p.

La fiscalité familiale a subi un profond bouleversement depuis la loi du 10 août 2001 portant réforme de l'impôt des personnes physiques.

La loi prévoit, en effet, à partir de l'exercice d'imposition 2005 :

- *la mise sur un pied d'égalité, pour l'application de l'impôt des personnes physiques, des personnes mariées et des cohabitants légaux ;*
- *le décumul complet des revenus des conjoints.*

Cet ouvrage analyse le statut fiscal de chacun des membres de la famille et fait donc également le point sur le statut fiscal des isolés (comme célibataires, conjoint séparé de fait, divorcés) et des enfants, ainsi que sur le régime de taxation des rentes alimentaires et les possibilités de déductibilité de celles-ci.

Prix : € 75,00
Commander : www.larcier.com
tél. 010 48 25 00

De fiscale controle / Michel MAUS

Die Keure, 2005. ca 900 p.

In dit boek onderzoekt auteur Michel Maus hoe ver de eigenlijke onderzoeksmachten van de fiscale administratie reiken.

Wie die onderzoeksmachten iets nader bekijkt, kan vaststellen dat de fiscale controlebevoegdheid zowel inhoudelijk als in de tijd en de ruimte beperkter is dan op het eerste gezicht soms wordt aangenomen. Deze fiscale controlebeperkingen worden uitvoerig in dit handboek besproken, zowel op het vlak van de inkomstenbelastingen, de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, de BTW, de registratierechten, de successierechten, de zegelrechten en de met het zegel gelijkgestelde taken.

- Deel I – De fiscale controle als onderdeel van de fiscale bewijsvoering
- Deel II – De rechtmatigheid van de fiscale controle als grondslag van de fiscale bewijsvoering
- Deel III – Beginselen die de fiscale controle beheersen
- Deel IV – Overzicht van de fiscale onderzoeksmachten in het Belgisch rechtsbestel
- Deel V – De beperking van de fiscale controle ratiōe tempore
- Deel VI – De beperking van de fiscale controle ratiōe loci
- Deel VII – Algemene beperkingen aan de uitoefening van de fiscale controle
- Deel VII – Conclusies van het onderzoek

Prijs: € 150
Bestellen: www.diekeure.be
tel. 050 47 12 72

Manuel de la liquidation.
Philippe Jehasse
Editions Kluwer, 2005. 757 p.

Le présent manuel veut apporter au praticien confronté à la mise en liquidation de personnes morales une vue d'ensemble sur les problèmes susceptibles de se poser à lui.

La première partie est consacrée à la liquidation des sociétés commerciales et comprend entre autres les modes et les causes de dissolution, les formalités à accomplir après la clôture, la faillite de la société en liquidation et la responsabilité du liquidateur.

La deuxième partie est consacrée aux spécificités de la liquidation des ASBL.

La troisième partie, questions de droit social, traite dans le détail le transfert conventionnel d'entreprise.

La quatrième partie reprend les aspects comptables de la liquidation.

Le régime d'imposition directe de la société en liquidation et celui des actionnaires ou associés, en cas d'attribution en nature ou en espèces par le liquidateur, sont examinés dans la cinquième partie : problèmes fiscaux en rapport avec la liquidation. La réglementation en matière de TVA et le régime des immeubles y sont également traités.

La sixième partie traite deux questions du droit de l'environnement : les permis d'environnement et l'assainissement des sols pollués.

Une table des matières détaillée facilite la consultation de ce manuel pratique.

Prix : € 85
Commander : www.editionskluwer.be
tél. 0800 16 868

Boekhouden en financiële analyse voor ziekenhuizen / Marc Jegers en Chris Houtman. Vierde uitgave
UGA, 2005. 222 p.

Dit boek verschaft een duidelijk inzicht in de belangrijkste aspecten van de algemene en analytische boekhouding van ziekenhuizen. Er wordt uitgegaan van een grondige voorkennis van de boekhoudkundige regels die voor het bedrijfsleven gelden.

Het eerste deel van dit werk behelst dan ook een systematische uitleg van die regels van het algemeen boekhouden voor ziekenhuizen (MARZ) die niet van toepassing zijn op de ondernemingen.

Het tweede deel handelt over de analyse van de jaarrekening van een ziekenhuis, het derde deel over de exploitatieboekhouding. Voor deze delen wordt geen voorkennis verondersteld.

In deel II komen aan bod: coherentietesten op de gegevens uit de jaarrekening van een ziekenhuis, eenvoudige analysetechnieken, vermogensstroomanalyse, ratio analyse voor het ziekenhuis, toegevoegde waarde van het ziekenhuis.

Deel III gaat over kostprijsanalyse en MARZ, kostprijsberekening in het ziekenhuis en boekhoudkundige verwerking.

Prijs: € 34
Bestellen: www.uga.be
tel. 056 36 32 00

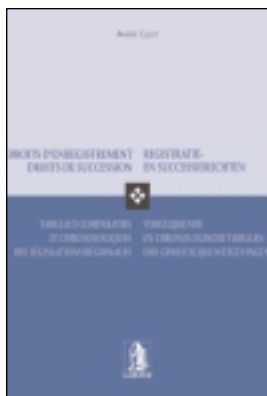
Le Window Dressing : manipulation des règles d'évaluation ?
Luis Laperal
Editions Comptabilité et Productivité, 2005. 95 p.

Savoir que le bilan peut être manipulé est important pour son utilisateur, notamment dans le cas où ces différentes manipulations conduiraient à influencer significativement le niveau de fonds propres de la société. Ceci serait particulièrement problématique dans le cadre des héritages, de la cession du contrôle d'une PME, d'une acquisition ou encore d'une introduction en Bourse.

Pour sensibiliser le lecteur à ce problème, l'auteur a démontré, au moyen d'un exemple simple, que les sources d'interprétation et/ou de manipulation des règles comptables sont nombreuses. En comptabilité, plus que dans toute autre matière, la « vérité » peut présenter plusieurs visages et se décliner sous de multiples facettes. Ces éléments devront être pris en considération par le lecteur.

Les sujets abordés : définition du Window dressing ; recommandations de l'IRE en matière de fraudes et actes illégaux (1998) ; analyse de la norme d'audit internationale IAS 24 ; dispositions légales concernées par la problématique ; analyse des principes généraux à respecter en matière d'évaluation ; classification des différentes techniques de manipulation des règles d'évaluation ; étude de la problématique au travers d'un cas pratique.

Prix : € 27
Commander : verser la somme au compte 210-0613686-86 des Editions Comptabilité et Productivité –
Réf : Window Dressing

Droits d'enregistrement et de succession – Tableaux comparatifs et chronologiques des législations régionales = Registratie- en successierechten – Vergelijkende en chronische tabellen der gewestelijke wetgevingen.

André Culot

Larcier, 2005. 116 p.

Cet instrument de travail reprend toutes les dispositions du Code des droits d'enregistrement et du Code des droits de succession, qui ont été modifiées par une législation régionale. Les tableaux comparatifs donnent, par article, les taux et régimes applicables pour les trois Régions, les uns à côté des autres. Les références chronologiques de publication ont été reportées dans un tableau distinct, qui figure après le relevé des articles. L'ouvrage est présenté sous forme de classeur, une mise à jour régulière est prévue.

* Dit werkinstrument omvat alle bepalingen van het Wetboek der registratierchten en het Wetboek der successierechten zoals gewijzigd door recente gewestelijke wetgevingen. De overzichtelijke tabellen geven, per artikel, de tarieven en stelsels voor de drie Gewesten naast elkaar. De chronologische publicatiegegevens werden opgenomen in een afzonderlijke tabel en geplaatst na het overzicht van de artikels. Het werk wordt uitgegeven als een losbladige map. Een regelmatige bijwerking is voorzien.

Prix – Prijs : € 74,00
Commander : 010 48 25 00
www.editions.larcier.com

Bestelling : www.uitgeverij.larcier.com

Zelfstandigen en hun vennootschap. Hoe fiscaalvriendelijk geld uit de vennootschap halen? Editie voor consulenten / Stefan Ruyschaert en Marc Gielis
Maklu, 248 p.

Dit boek geeft een zo volledig mogelijk overzicht van de instrumenten die kunnen gebruikt worden om de fiscale situatie van zelfstandigen te optimaliseren. Niet alle technieken zijn steeds samen bruikbaar. Het is aan de consulent om uit de waaier van optimaliseringstechnieken die in dit boek worden geboden, deze te selecteren die in de situatie van zijn klant het beste resultaat opleveren.

Deze publicatie richt zich dan ook vooral naar de professionals van wie creatief maatwerk mag worden verwacht.

Voor- en nadelen van het werken met een vennootschap, keuze van de vennootschapsvorm, villa en auto in of uit de vennootschap, al dan niet verkopen van goodwill aan de vennootschap, vruchtgebruik als optimaliseringstechniek, patrimoniumvennootschap, voor- en nadelen van lijfrente als fiscale techniek, zakelijke rechten, onroerende en roerende leasing, beleggen, handgift versus schenking, Tak 21 en Tak 23, soorten beroepskosten, verworpen uitgaven, meerwaarden, BTW-optimalisatie, BTW-gevolgen bij werken aan een gehuurd gebouw, optimaal geld uit de vennootschap halen: het komt allemaal aan bod in dit overzichtelijk werk.

Prijs: € 45,00
Bestellen : www.maklu.be
tel. 03 231 29 00

Les impôts en Europe 2005 = Taxes in Europe 2005 / Editor Y. Blaise.
13e édition.

Delmas, 2005. 218 + 196 p.

Rédigé en deux langues, français et anglais, ce guide présente, de manière synthétique et toujours selon la même structure, les systèmes fiscaux de 16 pays européens : Allemagne, Autriche, Belgique, Chypre, Danemark, Espagne, France, Irlande, Italie, Luxembourg, Pays-Bas, Pologne, Portugal, Royaume-Uni, Slovaquie et Suisse.

Pour chaque pays, sont exposés :

- I. Impôts sur les revenus des personnes physiques. Résidents - Non-résidents - Catégories de revenus - Taux et revenu imposable - Régime des plus-values - Stock options - Déclaration et paiement.
- II. Impôts sur les sociétés (IS) - Différents types de sociétés - Sociétés résidentes - Sociétés non résidentes - Détermination du résultat fiscal - Taux de l'impôt - Régime des dividendes perçus de filiales - Régime des plus-values - Déclaration et paiement.
- III. Retenue à la source.
- IV. Taxe sur la valeur ajoutée (TVA) - Principes d'imposition - Taux - Déclaration et paiement.
- V. Droits de succession et de donation.
- VI. Droits d'enregistrement.
- VII. Charges sociales.
- VIII. Autres taxes.

Des particularités nationales sont également reprises, à savoir : holding et sociétés de participations financières SOPARFI au Luxembourg, holding en droit fiscal suisse, les dispositions fiscales en vigueur à Jersey - Royaume-Uni.

Prix : € 35
Commander : Patrimoine,
Rue du Noyer 168, 1030 Bruxelles
tél. + fax 02 736 68 47

Schijnzelfstandigheid. Balanceren op een slappe koord / Vincent Dooms en Tom Messiaen

Larcier, 2005. 186 p.

(Bibliotheek sociaal recht Larcier ; 8)

Het boek begint met een poging tot begripsbepaling van het delicate fenomeen schijnzelfstandigheid. Het vertrekt vanuit de vergelijking tussen arbeid in ondergeschikt verband en zelfstandige arbeid, met vooral aandacht voor het begrip gezagsverhouding, dat essentieel is voor het wezen van de arbeidsovereenkomst.

In dit deel worden ook de initiatieven tot probleemoplossing aangereikt (Unizo-formule en diverse wetsontwerpen).

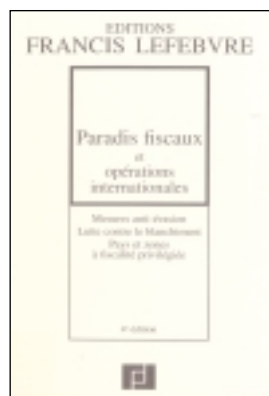
In het tweede deel wordt stilgestaan bij de herkwalficatie van een zelfstandige overeenkomst in een arbeidsovereenkomst. De gevolgen van deze herkwalficatie worden uitvoerig behandeld, meer in het bijzonder de terugvordering van bijdragen in de verschillende stelsels van de sociale zekerheid. Ook alle aspecten van de gevolgen op de prestaties zoals de verjaring en terugvordering van bijdragen worden onderzocht.

In het derde deel van het werk wordt de kentering van de rechtspraak van het Hof van Cassatie onder de loep genomen. Ten slotte worden de gevolgen van deze arresten voor de rechtspraak onderzocht.

Het boek bevat een uitgebreide inhoudstafel en een trefwoordenregister

Prijs: € 86

Bestellen: www.uitgeverij.larcier.com
tel. 010 48 25 00

Paradis fiscaux et opérations internationales. Mesures anti-évasion. Lutte contre le blanchiment. Pays et zones à fiscalité privilégiée.

Editions Francis Lefebvre, 2005. 539 p.

L'ouvrage expose, dans une première partie, les dispositions prises par la France et quelques-uns de ses principaux partenaires commerciaux en Europe (Royaume-Uni, Espagne, Italie, Belgique, Allemagne, Etats-Unis) pour lutter contre l'évasion fiscale internationale, tant par des mesures d'ordre interne que par des mesures conventionnelles.

La deuxième partie est consacrée à la présentation du régime juridique et fiscal d'un certain nombre de «paradis fiscaux», d'une part (p.e. Andorre, l'île de Man, l'Europe, Aruba, les Bermudes et les Caraïbes...), et de régimes ou de zones à fiscalité privilégiée, d'autre part (p.e. les centres de coordination belges, les holdings luxembourgeois, le régime fiscal de Monaco, Chypre, Hong Kong, Dubai...).

Enfin, la troisième partie tente, par des études pratiques, de sensibiliser les lecteurs aux principaux thèmes d'actualité en matière d'optimisation fiscale internationale (p.e. résidence fiscale, où implanter un holding en Europe, prix de transfert...).

Une table alphabétique renvoyant aux paragraphes est reprise en fin d'ouvrage

Prix : € 96,25

Commander : Patrimoine SPRL
tél. et fax 02 736 68 47

Vermogensplanning met effect bij leven - Schenking / Alain Verbeke, Frank Buyskens, Henri Derycke (eds)

Larcier, 2005. 496 p.

(Handboek Estate Planning; 2)

Boek II uit de reeks Handboek Estate Planning is een lijvig werkstuk geworden met tal van topics rond de problematiek van de schenkingen.

In afdeling 1 wordt de schenking van de volle eigendom toegelicht. Eerst komen de grondvereisten van de schenking aan bod. Daarna worden de vormvereisten van de verschillende soorten schenkingen onder de loupe genomen. Ten slotte wordt het definitieve karakter van de schenking besproken.

Afdeling 2 besteedt zeer ruime aandacht aan de modaliteiten bij een schenking, als toepassing van de bekommernis tot controle- en inkomstenbehoud. Ruime aandacht gaat naar vruchtgebruik, gebruik en bewoning. Daarna worden de termijn en voorwaarde bestudeerd. Tot slot worden de inhoud en opportuniteit van andere diverse modaliteiten besproken.

Zowel privaatrechtelijke, vennootschapsrechtelijke als fiscale aspecten worden toegelicht. Het geheel is een praktijkgericht handboek, dat weliswaar beknopt maar toch omvattend de diverse topics benadert.

Prijs: € 85

[Bij intekening op de volledige reeks (zeven boeken), geniet u een korting van 15% op al deze boeken]

Bestellen: www.uitgeverij.larcier.com
tel 010 48 25 11